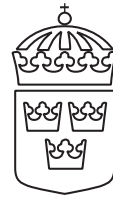

Regeringens proposition

2013/14:190

Sveriges tillträde till FN:s vapenhandelsfördrag Prop.
2013/14:190

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 mars 2014

Fredrik Reinfeldt

Carl Bildt
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner Förenta nationernas vapenhandelsfördrag.

Målet med fördraget är att åstadkomma högsta möjliga gemensamma internationella normer för att reglera eller förbättra regleringen av den internationella handeln med konventionella vapen samt att förebygga och utrota den olagliga handeln med konventionella vapen och förhindra deras avledning.

Regeringen bedömer att det inte krävs några lagändringar med anledning av Sveriges tillträde till vapenhandelsfördraget.

Genom fördraget förpliktas statsparterna att vid sina nationella bedömningar beakta vissa särskilt angivna kriterier. Enligt regeringens mening bör vapenhandelsfördragets bedömningskriterier beaktas parallellt med de svenska riktlinjerna och rådets gemensamma ståndpunkt (2008/944/Gusp) vid tillståndsprövning enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Bakgrund och gällande rätt	4
3.1	Fördragets bakgrund.....	4
3.2	Gällande rätt.....	6
3.2.1	Krigsmateriellagstiftningen	6
3.2.2	EU-rättsliga regler	8
3.2.3	Övrig lagstiftning	10
4	Sveriges tillträde till vapenhandelsfördraget.....	10
5	Genomförande av fördraget	12
5.1	Fördragets syfte och mål (inledning och artikel 1).....	12
5.2	Fördragets tillämpningsområde (artikel 2–4).....	16
5.3	Generella krav på kontrollsystem (artikel 5 och 14)	19
5.4	Förbud och bedömningsgrunder för export (artikel 6 och 7)	21
5.5	Import (artikel 8).....	26
5.6	Transitering eller omlastning (artikel 9).....	28
5.7	Förmedling (artikel 10)	29
5.8	Avledning av kontrollerad materiel (artikel 11, 13.2 och 15.4)	30
5.9	Registerföring (artikel 12).....	32
5.10	Rapportering (artikel 13).....	34
5.11	Internationellt samarbete (artikel 15)	36
5.12	Internationellt bistånd (artikel 16).....	37
5.13	Fördragets institutionella ram (artikel 17–20).....	39
5.14	Provisorisk tillämpning (artikel 23).....	41
5.15	Förbehåll (artikel 25).....	41
5.16	Förhållande till andra internationella avtal (artikel 26).....	42
6	Ekonomiska konsekvenser	43
6.1	Konsekvenser för det allmänna	43
6.2	Konsekvenser för företagen.....	44
Bilaga 1	The Arms Trade Treaty	46
Bilaga 2	Vapenhandelsfördraget.....	65
Bilaga 3	Sammanfattning av promemorian (Ds 2013:74)	80
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser	81
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 mars 2014.....	82

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner Förenta nationernas vapenhandelsfördrag (avsnitt 4).

2 Ärendet och dess beredning

Den 2 april 2013 antog Förenta nationernas generalförsamling genom omröstning ett vapenhandelsfördrag (eng. Arms Trade Treaty, ATT, *bilaga 1 och 2*). Fördraget är ett bindande internationellt instrument som uppställer krav på att dess statsparter upprätthåller nationell kontroll över den internationella handeln med försvarsmateriel och uppställer normer för denna kontroll.

Regeringen fattade den 23 maj 2013 beslut om att underteckna vapenhandelsfördraget, vilket också skedde den 3 juni 2013 i New York då fördraget öppnades för undertecknande av FN:s generalsekreterare.

Inom Regeringskansliet upprättades en departementspromemoria (Ds 2013:74) Sveriges tillträde till vapenhandelsfördraget *Arms Trade Treaty* (ATT). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 3*. Departementspromemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i utrikesdepartementet (dnr UF2013/70329/UD/NIS).

Vapenhandelsfördragets bestämmelser berör delvis förhållanden som regleras i EU-rätten. Rådet fattade därför den 8 maj 2013 beslut om att bemyndiga medlemsstaterna att i Europeiska unionens intresse underteckna fördraget. Efter inhämtande av Europaparlamentets samtycke beslutade rådet den 3 mars 2014 att bemyndiga medlemsstaterna att ratificera fördraget.

3 Bakgrund och gällande rätt

3.1 Fördragets bakgrund

Vapenhandelsfördraget är ett bindande internationellt instrument som uppställer krav på att dess statsparter upprätthåller nationell kontroll över den internationella handeln med försvarsmateriel och uppställer normer för denna kontroll. Fördragstexten förhandlades fram i en process som inleddes 2006 med en resolution i FN:s generalförsamling.

Vapenhandelsfördraget är det första instrument i sitt slag som förhandlats fram i FN:s regi. Endast ett 50-tal stater bedöms idag utöva effektiv kontroll över sitt lands internationella handel med konventionella vapen. Förhandlingarna om ett fördrag genomfördes mot bakgrund av två övergripande målsättningar: Det första syftet var att utvidga kontrollen över den internationella vapenhandeln till så många stater som möjligt. Därmed skulle den omfattande oreglerade handeln med vapen lättare kunna kontrolleras. Centralt för denna strävan är länder som genom brister i lagstiftning och kontrollapparat lätt kan bli genomgångsländer eller verksamhetsbaser för en oreglerad handel. Det andra syftet var att säkerställa att den lagliga och reglerade internationella handeln bedrivs under ansvarsfulla former, genom

formulering av starka gemensamma normer för nationell kontroll. Internationella regler för vapenexport ger t.ex. nya förutsättningar att i mellanstatlig dialog påtala sådan export som visserligen är kontrollerad men som får anses som oansvarig med hänsyn till dess faktiska eller befarade konsekvenser.

För att kunna genomföras i länder med vitt skilda förutsättningar är fördragets förpliktelser generellt hållna och utformade som minimikrav för den nationella kontrollen av ett lands vapenexport. Fördraget hindrar inte enskilda statsparter från att tillämpa en mer restriktiv kontroll än dessa minimikrav.

Fördraget saknar överstatliga inslag. Den bygger helt på nationell kontroll under politiskt ansvar. Varken exporterande länder eller importberoende länder bedömde att ett överstatligt inslag var förenligt med deras nationella säkerhetsintressen.

Fördraget antogs i FN:s generalförsamling med röstsiffrorna 155 ja, 23 avstående och 3 nej (Iran, Nordkorea och Syrien). Det stora antalet ja-röster återspeglar det omfattande och geografiskt spridda stödet för vapenhandelsfördraget. Förutom västländerna har flertalet länder i Afrika, Latinamerika och Karibien varit starka förespråkare av ett fördrag. Gemensamt för dessa har varit betoningen av det humanitära lidande och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter och internationell rätt som följt i den oansvariga och oreglerade vapenhandelns spår. Följaktligen har dessa aspekter också lyfts fram i fördragets bestämmelser om omständigheter att beakta vid den nationella exportkontrollen.

Av de fem permanenta medlemmarna av FN:s säkerhetsråd har hittills tre (Frankrike, Storbritannien och USA) undertecknat vapenhandelsfördraget. Bland de nuvarande undertecknarna finns sex av världens tio största exportörsländer, vilka enligt Sipri tillsammans svarade för 52 procent av världshandeln mellan 2008 och 2012 (i storleksordning: USA, Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Spanien och Italien). Resterande fyra länder (Ryssland, Kina, Ukraina och Israel) svarade enligt samma källa för ytterligare 35 procent av världshandeln under samma period. Om de stora exportländer som hittills har undertecknat, samt dessutom Ryssland och Kina, ansluter sig till fördraget skulle 83 procent av världshandeln omfattas. Vapenhandelsfördragets målsättning om en normstyrd och ansvarsfull kontroll av den legala handeln skulle då ha kommit nära sin uppfyllelse. För att väsentligt utöka den geografiska kontrollen av vapenhandeln skulle dessutom ett stort antal länder med mer marginell anknytning till den internationella handeln behöva ansluta sig till fördraget.

Ett betydande antal länder har inlett ett arbete för att kunna ansluta sig till fördraget i enlighet med sina nationella ratificeringsprocedurer, däribland samtliga EU:s medlemsstater, där enighet råder om fördragets stora betydelse. I dagsläget har 116 stater undertecknat fördraget och 12 stater har överlämnat sina ratifikationsinstrument. Fördraget träder i kraft nittio dagar efter överlämnandet av det femtionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet. I gynnsamma fall kan fördraget komma att träda i kraft redan i slutet av 2014 eller början av 2015.

I följande avsnitt redovisas huvuddragen i lagstiftning på områden som berörs av vapenhandelsfördraget. Gällande rätt redovisas mer detaljerat i anslutning till övervägandena om fördragets genomförande i avsnitt 4.

3.2.1 Krigsmateriellagstiftningen

Lagen (1992:1300) om krigsmateriel (KML) gäller dels materiel som är utformad för militärt bruk och som enligt regeringens föreskrifter utgör krigsmateriel, dels tekniskt stöd avseende sådan krigsmateriel (1 §). I förordningen (1992:1303) om krigsmateriel har regeringen närmare angivit vad som ska omfattas av lagens bestämmelser. Vad som utgör krigsmateriel enligt bilagan överensstämmer med EU:s gemensamma militära förteckning, med två nationella tillägg, kärnladdningar och fortifikatoriska anläggningar. Därtill görs en indelning i krigsmateriel för strid och övrig krigsmateriel. Med krigsmateriel för strid avses materiel med en förstörelsebringande verkan, inklusive sikten för sådan materiel och materiel för eldledning. Som övrig krigsmateriel räknas vissa delar och komponenter till krigsmateriel för strid samt materiel som inte har direkt förstörelsebringande verkan i en stridssituation.

Enligt lagen om krigsmateriel gäller generella förbud mot tillverkning, tillhandahållande och utförsel av krigsmateriel samt för lämnande av tekniskt bistånd till någon utanför landet (3–6 §§ KML). För dessa verksamheter kan emellertid tillstånd beviljas. För utförsel och lämnande av tekniskt bistånd finns tre olika sorters tillstånd; individuella, globala och generella. Individuella tillstånd avser en utförsel (som dock kan bestå av flera leveranser) till en mottagare. Ett globalt tillstånd ger en leverantör rätt att till en eller flera mottagare eller kategorier av mottagare i ett eller flera andra länder föra ut sådan krigsmateriel eller lämna sådant tekniskt bistånd som specificeras i tillståndet. Ett globalt tillstånd gäller i tre år och får därefter förnyas. Ett generellt tillstånd innebär att en leverantör direkt, utan att ansöka om tillstånd, kan föra ut sådan krigsmateriel eller lämna sådant tekniskt bistånd som specificeras i tillståndet. Enligt krigsmaterieförordningen ska generellt tillstånd bl.a. användas om utförseln sker för demonstrations-, utvärderings- och utställningssyften, liksom för underhålls- och reparationssyften. Enligt förordningen får Inspektionen för strategiska produkter (ISP) meddela ytterligare föreskrifter om generella tillstånd. Av föreskrifterna framgår vilken krigsmateriel och vilket tekniskt bistånd som omfattas av de generella tillstånden och övriga villkor för deras användande. Ett generellt tillstånd är således ett normbeslut som riktar sig till samtliga leverantörer som uppfyller de villkor som anges i tillståndet och inte ett förvaltningsbeslut genom vilket tillstånd beviljas en leverantör i ett enskilt fall.

Svenska myndigheter som inte är affärsverk omfattas inte av förbuden mot tillverkning och tillhandahållande. Dessa myndigheter lyder emellertid under regeringen och för dem kan regeringen direkt föreskriva vad som ska gälla.

Tillverkning definieras som framställning av sådan materiel eller delar därav som utgör krigsmateriel. Med tillhandahållande förstås i lagen försäljning, upplåtelse, utbudande mot vederlag, lån, gåva och förmedling. Svenska myndigheter, svenska företag samt personer som är bosatta eller stadigvarande vistas i Sverige får inte heller utomlands bedriva verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel (4 § KML) eller i ett enskilt fall till någon i utlandet tillhandahålla krigsmateriel som finns i utlandet (5 § KML). Även avtal som innebär upplåtelse eller överlåtelse av tillverkningsrätt till någon i utlandet och avtal om att tillsammans med annan i utlandet utveckla krigsmateriel kräver tillstånd (7 och 8 §§ KML).

Frågor om tillstånd enligt krigsmateriellagen prövas sedan den 1 februari 1996 av ISP. Ärenden av principiell betydelse eller annars av särskild vikt ska dock överlämnas till regeringen. Ett tillstånd enligt krigsmateriellagen får lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Utöver denna generella princip innehåller lagen inga närmare anvisningar om vad som ska beaktas vid tillståndsprövning.

I förarbetena till krigsmateriellagen (prop. 1991/92:174 s. 41 f.) återfinns regeringens riktlinjer för krigsmaterielexport och annan utlandssamverkan. De uttrycker principer som regeringen har lagt fast i sin praxis och som ska vara vägledande vid en tillståndsprövning enligt lagen. Riksdagen har godkänt dessa riktlinjer (bet. 1992/93:UU1, rskr. 1992/93:61).

Tillstånd bör medges endast om det bedöms erforderligt för att tillgodose det svenska försvarets behov av materiel eller kunnande eller i övrigt är säkerhetspolitiskt önskvärt samt det inte står i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik. Tillstånd får endast avse en stat, en statlig myndighet eller en av staten auktoriserad mottagare.

Parallellt med de svenska riktlinjerna tillämpas kriterierna i rådets gemensamma ståndpunkt om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (2008/944/Gusp). Ståndpunkten gäller enligt sin ordalydelse utförelse ut ur EU, men ISP tillämpar den även i förhållande till andra EU-länder. Eftersom de svenska riktlinjerna innehåller ett särskilt förord för export till EU:s medlemsländer medför detta normalt sett inte någon praktisk skillnad för bedömningen av tillståndsärenden. Genom att ISP vid sin tillståndsgivning, utöver de svenska riktlinjerna, ska följa respektive beakta de åtta kriterierna i rådets gemensamma ståndpunkt har Sverige materiella regler för tillståndsprövningen som är likvärdiga med övriga medlemsstaters i EU. Det som är ovillkorliga hinder enligt rådets gemensamma ståndpunkt behandlas som ovillkorliga hinder i svensk tillståndsprövning. Övriga kriterier enligt rådets gemensamma ståndpunkt ska beaktas vid sidan av de svenska riktlinjerna.

Den som har tillstånd enligt 3 § eller 4 § krigsmateriellagen står under tillsyn av ISP. Krigsmateriellagen innehåller vidare ansvarsbestämmelser för den som bryter mot bestämmelserna i lagen. Bestämmelser om olovlig utförelse och försök därtill finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Den som bryter mot övriga krav på tillstånd enligt krigsmateriellagen döms enligt 25 § krigsmateriellagen till böter eller

Prop. 2013/14:190 fängelse i högst två år, eller, om gärningen begåtts av oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet att bedöma som grovt döms enligt 26 § till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om brottet avsett betydande värde, varit av stor omfattning eller varaktighet eller om gärningen annars varit av särskilt allvarlig art. Enligt 27 § KML döms till böter eller fängelse i högst sex månader den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett antal ordningsbestämmelser, t.ex. genom att underlåta att lämna underrättelse enligt 12 § eller 20 b § KML eller att lämna uppgifter enligt 15 a, 17 eller 20 c § KML eller att i annat fall än som avses i 25 eller 26 §§ KML lämna en oriktig uppgift i ansökan om tillstånd eller annan handling som är av betydelse för prövningen av ett ärende eller som är av betydelse ur kontrollsynpunkt och som annars ges in till tillsynsmyndigheten.

Straffbestämmelserna i krigsmateriellagen är subsidiära i förhållande till bestämmelserna i brottsbalken (28 § KML).

I juni 2012 tillsattes en utredning som ska utreda den framtida svenska exportkontrollen av krigsmateriel och ramarna kring den (kommittédirektiv 2012:50). Det huvudsakliga syftet med utredningen är att lämna förslag till ny krigsmateriellagstiftning i syfte att skärpa exportkontrollen mot icke-demokratiska stater. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2014.

3.2.2 EU-rättsliga regler

Rådets gemensamma ståndpunkt om vapenexport

Medlemsländerna i EU har i viss utsträckning samordnat sin exportkontrollpolitik. EU:s uppförandekod för vapenexport som antogs år 1998 innehöll gemensamma kriterier för export av krigsmateriel, att tillämpa vid den nationella prövningen av exportansökningar. Medlemsländerna kan samtidigt ha egna striktare riktlinjer. Uppförandekoden stärktes år 2005 och antogs som gemensam ståndpunkt år 2008 (2008/944/Gusp).

Den gemensamma ståndpunktens första del innehåller åtta kriterier som vart och ett ska beaktas innan ett beslut tas om att tillåta vapenexport till ett land. Dessa kriterier handlar om

- situationen i mottagarlandet,
- situationen i mottagarlandets region, och
- avsändarlandets och mottagarlandets internationella åtaganden.

När det gäller situationen i mottagarlandet ska hänsyn tas till respekten för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, huruvida det råder spänningar eller väpnad konflikt i det mottagande landet, risken för att vapnen kommer på avvägar eller vidareexporteras, och huruvida exporten allvarligt skulle störa landets hållbara utveckling.

Situationen i regionen avser stabiliteten i området och risken för att mottagaren skulle kunna använda vapnen i en regional konflikt. Slutligen ska beaktas exportlandets och mottagarlandets internationella åtaganden, t.ex. genom att vapenembargon måste respekteras, hänsyn tas till

medlemsstaternas nationella säkerhet samt mottagarlandets uppträdande i det internationella samfundet. Det sistnämnda handlar bland annat om landets attityd till terrorism, vilket slags allianser det ingått, samt hur väl det respekterar folkrätten. Ståndpunktens sjunde kriterium avser risken för avledning till en icke avsedd mottagare. Kriterium åtta berör den mottagande statens tekniska och ekonomiska förmåga och om exporten allvarligt skulle hindra en hållbar utveckling i mottagarlandet, en aspekt som inte berörs i vapenhandelsfördraget. Till den gemensamma ståndpunkten hör även en förteckning över de produkter som omfattas av ståndpunkten (EU:s gemensamma militära förteckning) samt en användarguide som mer i detalj anger hur ståndpunktens överenskommelser om informationsutbyte och konsultationer ska genomföras och hur dess kriterier för exportkontroll ska tillämpas.

ICT-direktivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (ICT-direktivet) antogs den 6 maj 2009. ICT-direktivet innehåller inga bedömningskriterier och påverkar inte reglerna för export ut ur EU. Genom direktivet är Sverige skyldigt att kontrollera alla de produkter och all den teknik som finns på EU:s gemensamma militära förteckning.

I proposition 2010/11:112 Genomförande av direktiv om överföring av krigsmateriel föreslog regeringen ändringar i lagen (1992:1300) om krigsmateriel i syfte att genomföra ICT-direktivet. Ändringarna trädde i kraft den 30 juni 2012.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012

Den 14 mars 2012 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

Förordningen tillämpas från och med den 30 september 2013. Med export avses i förordningen utförsel ur EU, vilket för svenskt vidkommande dels handlar om utförsel ur Sverige till tredjeland, dels om utförsel ur annan medlemsstat till tredjeland för det fall leverantören är etablerad i Sverige. Förordningen omfattar vapen m.m. för civilt bruk; förutom vapen m.m. särskilt utformade för militär användning undantas även helautomatiska vapen från tillämpningsområdet. Vidare är bilaterala statliga transaktioner, skjutvapen m.m. avsedda för de väpnade styrkorna, polisen eller de offentliga myndigheterna i medlemsstaterna, samlare och organ som ägnar sig åt kulturella och historiska aspekter av skjutvapen m.m., skjutvapen som har gjorts obrukbara samt antika skjutvapen och replikvapen till dessa undantagna från tillämpningsområdet.

Prop. 2013/14:190 Enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 258/2012 ska de aspekter som täcks av den gemensamma ståndpunkten beaktas vid tillståndsprövningen.

EU-rättens implikationer för ratifikation av vapenhandelsfördraget

Då de områden som vapenhandelsfördraget berör även omfattar vissa aspekter som faller under EU:s exklusiva kompetens och som regleras av EU-bestämmelser, krävs att EU fattar ett beslut som bemyndigar medlemsstaterna att ratificera fördraget. Ett sådant beslut fattades den 3 mars 2013.

3.2.3 Övrig lagstiftning

Vapenlagen (1996:67) innehåller bestämmelser om enskildas och organisationers m.fl. befattningsmed skjutvapen och ammunition. I lagen regleras bl.a. frågor om tillstånd till innehav och införsel, förvaring, inlösen och registerföring. Endast ett fåtal bestämmelser i vapenlagen är tillämpliga på skjutvapen som innehas av staten. Regler om statliga skjutvapen finns i stället i förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. Bestämmelserna i vapenlagen kompletteras i vapenförordningen (1996:70) och av föreskrifter och allmänna råd som utfärdats av Rikspolisstyrelsen.

Bestämmelser om utförsel (överföring) av skjutvapen och ammunition från Sverige till ett annat land inom EU finns i vapenförordningen.

Regler om hantering, överföring och import av ammunition finns även i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

4 Sveriges tillträde till vapenhandelsfördraget

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner Förenta nationernas vapenhandelsfördrag.
--

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker promemorians förslag eller lämnar det utan invändningar.

Skälen för regeringens förslag: Väpnade konflikter har efter det kalla krigets slut förekommit i snart sagt varje världsdel, inklusive vår egen. Medan vissa av dessa har varit internationella väpnade konflikter, dvs. mellanstatliga, har många haft karaktären av icke-internationella konflikter, såsom inbördeskrig eller asymmetriska konflikter framsprungna ur geografiska, etniska eller religiösa motsättningar. Många av konflikterna har visat prov på stor grymhet och i hög utsträckning drabbat civilbefolkning.

Även om många vapenproducerande länder för en ansvarsfull exportpolitik torde också sådan handel ha bidragit till omfattningen och

varaktigheten av konflikter. Konventionella vapen har t.ex. en lång livslängd och konflikter uppkommer ibland långt efter den ursprungliga exporten.

Det större problemet är att vissa länder utanför den nämnda kretsen av ansvarskännande exportländer, mer systematiskt låter politiska och ekonomiska faktorer väga tyngre än de säkerhetspolitiska och mänskliga konsekvenserna av handeln. Konflikterna efter det kalla krigets slut har i stor utsträckning involverat icke-statliga aktörer. Dessa har som regel inte tillgång till den reglerade handeln. Detta har gett den oreglerade eller illegala handeln med konventionella vapen en växande och destruktiv roll. Genom illegala nätverk flyttas vapen från en konflikt till nästa. Lagren fylls på genom upphandling av överskottsmateriel som inte hanterats på ett ansvarsfullt sätt, eller genom avledning från den kontrollerade handeln.

Den oreglerade handelns vapenflöden, av främst små och lätta vapen, bidrar även till ett växande väpnat våld i länder som inte är konfliktdrabbade, men där en riklig tillgång till illegala vapen höjt våldsnivån, och i vissa länder lett till strider som liknar väpnad konflikt.

Den illegala handeln underlättas av att många länder saknar tillfredsställande kontroll över handeln med krigsmateriel. Enligt en uppskattning har endast ett drygt 50-tal av FN:s 193 medlemsländer i dag en tillräcklig lagstiftning och effektiva kontrollsystem på plats. På många håll är det som kallas illegal handel inte ens illegal, utan enbart oreglerad. Ju fler länder som inför ett effektivt kontrollsystem, desto svårare kommer aktörerna på den illegala marknaden få att riskfritt kanalisera vapen från säljare eller mellanlager till kund.

De globala konsekvenserna av väpnade konflikter och väpnat våld mäts inte bara i mänskligt lidande. En hög våldsnivå slår sönder länders ekonomiska infrastruktur och minskar den förutsägbarhet och sociala stabilitet som är en förutsättning för ekonomisk och social utveckling. Internationella humanitära insatser och utvecklingsinsatser försvåras direkt eller indirekt av en ökad våldsnivå. Sammantaget innebär de ekonomiska konsekvenserna av konflikter och väpnat våld att framtida generationer berövas de ekonomiska och sociala förutsättningar som annars hade förelegat.

Det är svårt att bedöma omfattningen av de negativa effekterna, men enligt löpande forskning som bedrivs i anslutning till 2006 års mellanstatliga Genève-deklaration om väpnat våld och utveckling, har i genomsnitt cirka 740 000 människor dött årligen av direkta eller indirekta effekter av väpnade konflikter och väpnat våld. Av dessa var drygt 50 000 direkta offer för väpnad konflikt och ca 200 000 drabbades av indirekta effekter av konflikter, t.ex. svält och sjukdomar. Huvuddelen av dödsfallen förorsakas av ”civilt” väpnat våld i icke-konfliktdrabbade länder. Den årliga kostnaden för detta samhälleliga våld, beräknat enbart som produktivitetstap, har uppskattats till i storleksordningen 100 miljarder dollar per år¹. De uppskattningar som redovisats avser endast

¹ <http://www.genevadeclaration.org/measurability/global-burden-of-armed-violence/global-burden-of-armed-violence-2008.html>

Prop. 2013/14:190 dödsfall och inte det betydligt större antal som skadats och i många fall åsamkas psykiska eller fysiska men för livet.

Det starka internationella stödet för ett vapenhandelsfördrag återspeglar en växande medvetenhet om det oacceptabla i rådande situation och ett växande fokus på humanitära faktorer som en viktig del av exportkontrollbedömningar.

Det är regeringens bedömning att vapenhandelsfördraget kommer att kunna bidra konkret till arbetet med att komma tillrätta med oansvarig och okontrollerad internationell handel med konventionella vapen. Genom att uppställa internationella normer för kontrollen av den reglerade mellanstatliga handeln med konventionella vapen ökar möjligheten att påtala oansvarig handel. Genom att förpliktiga länder att införa och/eller upprätthålla kontroll torde utrymmet för den oreglerade och illegala internationella handeln kunna minska väsentligt och denna handel bli lättare att spåra och beivra. Vidare har fördraget, genom sina tydliga krav på respekt för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, förutsättningar att globalt stärka efterlevnaden av dessa viktiga normer och på detta sätt bidra till minskat mänskligt lidande.

Vapenhandelsfördragets positiva effekter blir möjliga att uppnå endast om flertalet av världens länder ansluter sig till fördraget och effektivt uppfyller dess förpliktelser. Inom den Europeiska unionen råder enighet om att ratificera fördraget så snabbt som möjligt för att bibehålla det politiska momentum som genererades under förhandlingsskedet och genom dess framgångsrika utfall

Mot bakgrund av vad som ovan anförts i fråga om fördragets betydelse och förutsättningarna för att det ska få genomslag, är det angeläget att Sverige tillträder vapenhandelsfördraget.

Regeringen får inte ingå för riket bindande överenskommelse utan riksdagens godkännande om överenskommelsen förutsätter att lag ändras eller upphävs eller att ny lag stiftas eller om den i övrigt gäller ämne i vilket riksdagen ska besluta, eller – i annat fall – om överenskommelsen är av större vikt (10 kap. 3 § regeringsformen). Enligt regeringens uppfattning är FN:s vapenhandelsfördrag en överenskommelse av större vikt i regeringsformens mening. Regeringen föreslår därför att riksdagen ska godkänna vapenhandelsfördraget.

5 Genomförande av fördraget

5.1 Fördragets syfte och mål (inledning och artikel 1)

Regeringens bedömning: De mål och syften som anges i inledningen och artikel 1 ligger väl i linje med Sveriges utrikespolitik och grunderna för det svenska regelverket för kontroll av krigsmaterielexport. Fördragets inledning och artikel 1 föranleder således inga lagstiftningsåtgärder eller andra ändringar i det svenska regelverket.

Promemorians bedömning omfattar inte fördragets mål och syfte.

Remissinstanserna: Amnesty Sverige, Diakonia, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Kristna Fredsrörelsen och Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen anför gemensamt att syftet med vapenhandelsfördraget uttryckligen bör inkluderas i förslaget till riksdagen. Svenska kyrkan och Sveriges kristna råd instämmer i detta, med motiveringen att den humanitära avsikten med vapenhandelsfördraget är något genuint nytt som måste tydliggöras bättre. Svenska Röda Korset anser att en ratificering av vapenhandelsfördraget medför att ISP i sin prövning av enskilda ärenden måste beakta vapenhandelsfördragets syften och att detta bör framgå av propositionen.

I anslutning till promemorians behandling av fördraget understryker flera av remissinstanserna, bl.a. *Svenska Röda Korset* och flertalet frivilligorganisationer, att man är enig med regeringen om att fördraget ska ses som ett golv och inte ett tak. Mot bakgrund av fördragets mål och syften uppmanas regeringen att genom tolkningsuttalanden i denna proposition se till att ISP:s tillämpning av fördraget ges en hög ambitionsnivå.

Remissinstanserna menar även att tolkningsuttalanden i propositionen skulle fylla syftet att påverka den internationella uttolkningen av fördraget.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

Fördragets inledning är uppdelad i två avsnitt. Det första avsnittet omfattar 17 punkter. Det andra avsnittet, med underrubriken ”Principer”, omfattar 8 punkter.

I inledningens *första punkt* fastslås att statsparterna vägleds av målen och principerna i Förenta nationernas stadga.

I inledningens *andra punkt* erinras om artikel 26 i FN-stadgan som syftar till att främja internationell fred och säkerhet med minsta möjliga andel av världens mänskliga och ekonomiska resurser använda för rustningsändamål.

I inledningens *tredje punkt* betonas behovet av att stoppa den olagliga handeln med konventionella vapen och förhindra avledning till den illegala marknaden och till otillåten slutanvändning.

I inledningens *fjärde punkt* erkänns staters legitima politiska, säkerhetsrelaterade, ekonomiska och kommersiella intressen av en internationell handel med konventionella vapen.

I inledningens *femte punkt* bekräftas varje stats suveräna rätt att reglera och kontrollera konventionella vapen inom sitt eget territorium i enlighet med sin egen rättsordning.

I inledningens *sjätte punkt* framhävs att fred och säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter tillhör FN:s grundpelare och är grundläggande för en gemensam säkerhet, och är ömsesidigt förstärkande.

I inledningens *sjunde punkt* erinras om de riktlinjer för internationella vapenöverföringar som antogs av FN:s generalförsamling år 1991.

I inledningens *åttonde punkt* uppmärksammas de bidrag som lämnats av FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och eliminera

Prop. 2013/14:190 olaglig handel med små och lätta vapen, det protokoll till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet som berör olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar och komponenter samt ammunition, samt det internationella instrument som möjliggör för stater att identifiera och spåra olagliga små och lätta vapen.

I inledningens *nionde punkt* framhävs de säkerhetsrelaterade, sociala, ekonomiska, och humanitära konsekvenserna av olaglig och oreglerad handel med konventionella vapen.

I inledningens *tionde punkt* konstateras att civila, särskilt kvinnor och barn, utgör en övervägande majoritet av de som drabbas av väpnade konflikter och väpnat våld.

I inledningens *elfte punkt* framhävs utmaningarna som offren för väpnade konflikter möter och om deras behov av vård och rehabilitering samt av social och ekonomisk delaktighet.

I inledningens *tolfte punkt* betonas att inget i fördraget hindrar stater från att upprätthålla och vidta ytterligare åtgärder för att främja fördragets mål och syfte.

I inledningens *trettonde punkt* beaktas den lagliga handeln, ägandet och användningen av vissa konventionella vapen för rekreation, kulturella, historiska och sportsliga aktiviteter, där detta är tillåtet.

I inledningens *fjortonde punkt* beaktas den roll regionala organisationer kan spela genom att, på begäran bistå statsparter i genomförandet av fördraget.

I inledningens *femtonde punkt* framhävs den insats som det civila samhället och näringslivet kan stå för, genom att informera om fördragets mål och syfte och genom att stödja dess genomförande.

I inledningens *sextonde punkt* slås fast att reglering av den internationella handeln med konventionella vapen och förebyggande av deras avledning inte bör få hämma internationellt samarbete och laglig handel med materiel, och teknik för fredliga ändamål.

I inledningens *sjuttonde punkt* understryks önskvärdheten av att uppnå universell anslutning till fördraget.

I en *artonde punkt i inledningen* återfinns inledning till avsnittet ”Principer” i vilket statsparterna förklarar sig fast beslutna att agera enligt de efterföljande principerna.

Princip ett: Alla staters naturliga rätt till individuellt eller kollektivt självförsvar som kommer till uttryck i artikel 51 i FN-stadgan.

Princip två: Lösandet av internationella tvister med fredliga medel i enlighet med artikel 2 (3) i FN-stadgan.

Princip tre: Vikten av att avhålla sig från hot om eller bruk av våld i sina internationella förbindelser, vare sig riktat mot någon annan stats territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på annat sätt oförenligt med artikel 2 (4) i FN-stadgan.

Princip fyra: Icke-ingripande i frågor som väsentligen faller inom en stats egen behörighet, i enlighet med artikel 2 (7) i FN-stadgan.

Princip fem: Respekt för den internationella humanitära rätten enligt bl. a 1949-års Genèvekonventioner, samt för de mänskliga rättigheterna i enlighet med bl. a FN-stadgan och den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna.

Princip sex: Alla staters ansvar att i enlighet med sina internationella förpliktelser effektivt reglera den internationella handeln med konventionella vapen och att förhindra deras avledning, samt att inrätta nationella kontrollordningar för detta.

Princip sju: Respekt för staters legitima intresse att förvärva konventionella vapen, utöva sin rätt till självförsvar och till fredsbevarande operationer, samt att tillverka, exportera, importera och överföra konventionella vapen.

Princip åtta: Genomförande av fördraget på ett konsekvent, objektivt och icke-diskriminerande sätt.

I *artikel 1* anges att fördragets mål är att åstadkomma strängast möjliga gemensamma internationella normer för att förbättra regleringen av den internationella handeln, förhindra den olagliga handeln samt förhindra avledning av konventionella vapen. Detta görs i syfte att bidra till fred och säkerhet, minska mänskligt lidande, samt främja samarbete, öppenhet och ansvarsfullt agerande av statsparterna i den internationella handeln med konventionella vapen.

Gällande rätt

Tillstånd enligt 1§ andra stycket krigsmateriellagen får lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Ytterligare vägledning för bedömningen ges i regeringens riktlinjer för krigsmaterielexport och annan utlandssamverkan. I regeringens riktlinjer anges att tillstånd bör beviljas endast om det bedöms erforderligt för att tillgodose det svenska försvarets behov av materiel eller kunnande eller i övrigt är säkerhetspolitiskt önskvärt, samt inte står i strid med principerna och målen för svensk utrikespolitik. Vidare anges att det ska göras en totalbedömning av alla för ärendet betydelsefulla omständigheter. Därefter följer en redogörelse för i vilka fall det som utgångspunkt får anses respektive inte anses föreligga utrikespolitiska hinder mot utförelse och annan utlandssamverkan.

Överväganden

Fördragets inledning utgör enligt traktaträtten underlag för tolkningen av de övriga bestämmelserna i fördraget.

I detta hänseende betraktar regeringen avsnittet ”Principer” som likvärdigt med övriga delar av inledningen. Regeringen konstaterar att inledningens fjärde punkt understryker att fördraget inte syftar till förbud av den internationella handeln med krigsmateriel, men väl till en förbättrad reglering; att inledningens femte punkt och fördragets artikel 1 bekräftar att fördraget endast har tillämpning på internationella överföringar av vapen; att inledningens tolfte punkt fastslår att fördraget bör betraktas som ett golv för reglering och inte som ett tak, och därmed inte kan användas som motiv för försvagningar av nationella regler; vidare att inledningens trettonde punkt medger en separat nationell reglering av handel över gränserna med jakt- och sportskyttevapen; samt slutligen att inledningens sextonde punkt bekräftar att fördraget inte reglerar produkter med dubbla användningsområden, som i Sverige och i EU faller under separat lagstiftning.

Även de mål och syften som anges i artikel 1 utgör underlag för tolkning av fördraget. Uttrycket ”högsta möjliga gemensamma internationella normer” får förstås som de strängaste krav som var möjliga att enas om under förhandlingsprocessen som ledde fram till fördraget, och som en utgångspunkt för framtida statspartssamarbete.

Mot bakgrund av vad som framförts gemensamt av *Amnesty Sverige*, *Diakonia*, *Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet*, *Kristna Fredsrörelsen*, *Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen*, samt av *Svenska kyrkan*, *Sveriges kristna råd* och *Svenska Röda Korset*, att fördragets humanitära avsikt är något genuint nytt, finns det anledning att erinra om att det övergripande motivet för Sveriges exportkontroll av krigsmateriel är att motverka okontrollerad spridning av sådana varor, vilket framförallt syftar till att minska antalet väpnade konflikter i världen och förhindra deras negativa effekter. Detta har varit det bärande skälet för kontroll av handeln med krigsmateriel i svensk rätt sedan det generella förbudet mot utförsel av krigsmateriel infördes 1918, och har konsekvent återgetts i senare förarbeten (se t.ex. prop. 1971:146 s. 16 f, och prop. 1995/96:31 s. 23).

Med hänsyn till det ovan anförda bedömer regeringen att de i fördragets inledning och artikel 1 angivna målen och syftena inte i sig tillför några nya aspekter som föranleder ändringar av det svenska regelverket.

Regeringen ställer sig bakom målen i artikel 1 och bedömer att fördraget vid en bred anslutning och effektiv tillämpning kan uppnå sina syften. Genom att ratificera fördraget bekräftar Sverige också den starka betoning av de humanitära aspekter som fördraget är ett uttryck för.

Regeringen instämmer med Röda Korset m.fl. att ISP bör ha en hög ambitionsnivå i sin exportkontroll och att Sverige bör söka bidra till en ambitiös internationell uttolkning av fördraget. Detta görs bäst genom ett aktivt svenskt deltagande i fördragets statspartssamarbete, samt genom noggranna överväganden i enlighet med fördragets kriterier och det i vissa avseenden mer restriktiva nu gällande svenska regelverket.

5.2 Fördragets tillämpningsområde (artikel 2–4)

Regeringens bedömning: Den materiel som faller inom fördragets tillämpningsområde omfattas utan undantag av den svenska regleringen i krigsmateriellagen. Fördraget föranleder således inte någon ändring i detta avseende. Av de förfaranden som innefattas i begreppet internationell handel regleras samtliga utom import av krigsmateriellagens bestämmelser. Eftersom reglering av import lämnas till statsparterna att avgöra behöver inte några nya förfaranden ställas under tillståndsplikt i anledning av fördragets artikel 2–4.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna lämnar promemorians bedömning utan invändningar. *Rikspolisstyrelsen* anför dock angående jakt- och sportskyttevapen att det är viktigt att provningarna enligt

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 Prop. 2013/14:190
överensstämmer med vapenhandelsfördragets syften.

Amnesty Sverige, Diakonia, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Kristna Fredsrörelsen, Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen ser i ett gemensamt yttrande positivt på att Sverige verkar för en bred tolkning av fördragets materielomfång. Samma grupp, tillsammans med *Svenska kyrkan, Sveriges kristna råd* samt *Svenska Röda Korset* menar att Sverige bör ha en starkare kontroll över överföringar som utgör lån, gåvor eller leasing än den som kommer till uttryck i fördragets artikel 2.3.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 2.1 anges dess materiella tillämpningsområde. Utöver de sju materielkategorier som omfattas av FN:s register för rapportering av handel med konventionella vapen ingår små och lätta vapen. I artikel 5.3 återfinns samtidigt en uppmaning till statsparterna att "tillämpa bestämmelserna i detta fördrag på ett så brett spektrum av konventionella vapen som möjligt".

Artikel 2.2 innehåller en beskrivning av vilka typer av transaktioner som omfattas av fördraget. Senare i fördragstexten används det sammanfattande begreppet "överföring" som här också introduceras.

Artikel 2.3 innehåller en avgränsning av fördraget, med innebörd att bestämmelser inte ska tillämpas när en statspart överför vapen till egen trupp i utlandet, så länge äganderätten kvarstår hos denna statspart. Undantagets utformning innebär att om äganderätten till vapnen utomlands övergår till en annan part måste den överlåtelsen prövas som en export. Prövningskravet i denna artikel torde inte gälla vid vidareöverlåtelse genom lån eller leasing, eftersom äganderätten inte formellt överförs vid en sådan transaktion. Det gäller däremot vid gåva, som ju innebär en överlåtelse av äganderätten.

Artikel 3 behandlar ammunition/stridsdelar på ett förhållandevis heltäckande sätt, då begreppet knyts till alla former av stridsdelar som används av den kontrollerade materielen i artikel 2.1, således inte bara artilleriammunition eller finkalibrig ammunition utan även bomber som faller från stridsflygplan eller minor som faller från stridsflygplan eller fartyg eller utskjuts av artilleri. Även flyg- eller ubåtsburna torpeder och handgranater som skjuts från gevär torde omfattas. Det som inte täcks av fördragets definition är exempelvis handgranater och landminor som är konstruerade för att kastas respektive utplaceras av enskilda soldater. Effekten av att ammunition lagts i en separat artikel 3 är att fördragets efterföljande krav gäller för ammunition endast i den mån artikel 3 uttryckligen omnämns.

Artikel 4 behandlar delar och komponenter till kontrollerade materielslag. Genom att dessa regleras i fördraget minskar risken för att ett negativt tillståndsbeslut för en färdig produkt kringgås genom att alla dess komponenter i stället exporteras för sammansättning i det oacceptabla destinationslandet (eller i ett tredjeland från vilket export av slutprodukten skulle vara möjlig). Effekten av att delar och komponenter lagts i en separat artikel 4 är densamma som för ammunition/stridsdelar,

Prop. 2013/14:190 nämligen att fördragets olika krav gäller för delar och komponenter endast i den mån artikel 4 uttryckligen omnämns.

Gällande rätt

Den materiel som anges i fördragets artikel 2 omfattas av kontrollförteckningen i bilagan till krigsmaterielförordningen. Denna förteckning följer EU:s gemensamma militära förteckning, som används vid tillämpningen av såväl rådets gemensamma ståndpunkt som direktiv 2009/43/EG och är betydligt mer omfattande än fördragets materielomfång.

Med undantag för import omfattas de transaktionsslag som anges i artikel 2.2 av begreppet utförsel i krigsmateriellagen. Import regleras inte i krigsmateriellagen utan endast i vapenlagen, som enbart omfattar skjutvapen.

Vad avser undantaget i fördragets artikel 2.3 kan konstateras att något sådant undantag inte återfinns i svensk lag. I 5 § krigsmateriellagen föreskrivs att tillhandahållande av krigsmateriel som finns i utlandet fordrar tillstånd, även för statliga myndigheter såsom försvarsmakten. Med tillhandahållande avses i denna bestämmelse detsamma som i 4 § samma lag, dvs. försäljning, upplåtelse, utbudande mot vederlag, lån, gåva och förmedling.

Avseende materielkategorierna i fördragets artiklar 3 och 4, dvs. ammunition/stridsdelar, reservdelar och komponenter, återfinns dessa i kontrollförteckningen i bilagan till krigsmaterielförordningen och är underkastade samma prövning som övriga materielkategorier.

Överväganden

Det är regeringens uppfattning att texten i fördragets artikel 5.3 nyanserar formuleringen i inledningen till artikel 2.1 ”vapen som ingår i följande kategorier” i riktning mot en mer öppen och extensiv tolkning av fördragets materielförteckning. Vidare understryker artikel 5.3 att de relevanta definitionerna i FN-instrumenten ska ses som golv och inte tak. Regeringen bedömer därför att det inte föreligger någon skyldighet att anpassa den svenska krigsmaterielförteckningen till ett snävare uttolkat produktomfång, eller att skilja ut vissa kategorier för annan behandling såsom gjorts i fördragets artikel 3 och 4. Den svenska förteckningen bör även fortsättningsvis gälla alla typer av materiel som idag omfattas.

Materielkategorin små och lätta vapen i fördragets artikel 2.1 (h) omfattar i och för sig vapen utformade för jakt- och sportskytte. Utifrån skrivningen i punkt 13 i inledningen får emellertid anses följa att frågan hur överföringar av vapen för jakt eller sportskytte ska hanteras i viss mån har lämnats till avgörande på nationell nivå. Regeringen bedömer att internationell handel med jakt- och sportskyttevapen behöver kontrolleras, men att bl.a. vapnens utformning och avsedda användningsområde talar mot att bygga kontrollen uteslutande på fördragets bestämmelser, vilka är inriktade på kontroll av militära vapen.

Det svenska regelverket, där tillståndsprövningen är uppdelad mellan polisen och ISP, utifrån krigsmateriellagstiftningen och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012, utgör inget hinder mot att uppfylla fördragets förpliktelser. Med anledning av

Rikspolisstyrelsens synpunkt angående prövningen av tillståndsansökningar enligt EU-förordningen ser regeringen ett visst behov av förtydligande i detta avseende.

EU:s medlemsstater ska vid prövning av export enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 dels beakta sina förpliktelser och åtaganden i egenskap av part i relevanta multilaterala överenskommelser om exportkontroll eller genom relevanta internationella fördrag, till vilka FN:s vapenhandelsfördrag får räknas, dels beakta de utrikes- och säkerhetspolitiska aspekter som täcks av rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp.

Där fördraget genom utformningen av artikel 2.2 öppnar för möjligheten att reglera export, transitering, omlastning och förmedling olika, behandlar svensk lag dessa förfaranden likformigt. Enligt regeringens bedömning representerar den likformiga behandlingen i svensk lag en starkare reglering än den som återfinns i vapenhandelsfördraget. Det kan särskilt anmärkas att utöver utförsel, som avser allt utförande av varor från Sverige, är varje enskilt tillhandahållande av krigsmateriel som finns i utlandet till någon i utlandet tillståndspliktigt. Med tillhandahållande avses enligt krigsmaterielagen försäljning, upplåtelse, utbudande mot vederlag, lån, gåva och förmedling. Någon anledning att förändra denna ordning föreligger inte.

Fördragets artikel 2.2 omfattar även transaktionsslaget import. För regeringens bedömning hänvisas till behandlingen nedan av fördragets artikel 8, som innehåller de konkreta förpliktelserna avseende import.

Vad särskilt avser materielkategorierna i fördragets artiklar 3 och 4, dvs. ammunition/stridsdelar, reservdelar och komponenter, råder enligt de svenska riktlinjerna en positiv presumtion för beviljande av tillstånd i de situationer då en utförsel genomförs som en s.k. följdleverans som har samband med tidigare beviljad utförsel. För regeringens överväganden av detta hänvisas till behandlingen nedan av fördragets artikel 7.

Vad gäller remissinstansernas oro för att undantaget i artikel 2.3 skulle påverka det svenska regelverkets kontroll av lån, leasing och gåva menar regeringen att detta skulle strida mot gällande rätt. Den begränsning av prövningskravet som återfinns i fördragets artikel 2.3 har ingen motsvarighet i det svenska regelverket.

5.3 Generella krav på kontrollsystem (artikel 5 och 14)

Regeringens bedömning: Det svenska regelverket och den tillståndsprövning som utförs av ISP avseende krigsmateriel uppfyller fördragets generella krav på kontrollsystem.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker promemorians bedömning eller lämnar bedömningen utan invändningar

Fördraget

Artikel 5 innehåller ett antal generella krav på statsparterna. I artikel 5.1 åläggs varje statspart att genomföra fördraget ”på ett konsekvent, objektivt och icke-diskriminerande sätt”. I artikel 5.2 åläggs varje statspart att inrätta och upprätthålla ett nationellt kontrollsystem, inklusive en nationell kontrollförteckning. I artikel 5.3 uppmanas statsparterna att ”tillämpa bestämmelserna i detta fördrag på ett så brett spektrum av konventionella vapen som möjligt”. I artikel 5.4 fastslås att den nationella kontrollförteckningen ska delas med övriga statsparter – med beaktande av nationell lagstiftning. I artikel 5.5 uppställs kravet att utse nationella myndigheter för att åstadkomma en effektiv och öppen nationell kontrollordning. Därmed understryks att en ändamålsenlig lagstiftning inte är tillräckligt för att uppfylla fördragets förpliktelser, utan att även fungerande institutioner krävs. I artikel 5.6 föreskrivs att en eller flera nationella kontaktpunkter ska utses för informationsutbyte som har samband med genomförandet av fördraget.

I artikel 14 föreskrivs att varje statspart ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av de nationella lagar och förordningar som följer av fördraget.

Gällande rätt

Grundläggande bestämmelserna om utförelse av krigsmateriel från Sverige finns i krigsmateriellagen. Vid tillståndsprövningen tillämpas regeringens riktlinjer och rådets gemensamma ståndpunkt. Det materiella tillämpningsområdet och bestämmelser om de närmare villkoren för utförelse framgår av krigsmaterieförordningen.

Frågor om tillstånd enligt krigsmateriellagen prövas av ISP, som i sin tur samråder med andra berörda myndigheter såsom Tullverket, och inhämtar bedömningsunderlag från bl.a. Utrikes- och Försvarsdepartementen. I vissa fall inhämtas också synpunkter från Exportkontrollrådet.

Lagen om krigsmateriel innehåller straffbestämmelser. Dessa är subsidiära i förhållande till bestämmelserna i brottsbalken.

Överväganden

Det är regeringens bedömning att kraven i fördragets artiklar 5.1, 5.2, 5.3 och 5.5 om genomförande ”på ett konsekvent, objektivt och icke-diskriminerande sätt”, om inrättande och upprätthållande av ett nationellt kontrollsystem inklusive en nationell kontrollförteckning som omfattar ”ett så brett spektrum av konventionella vapen som möjligt”, samt nationella myndigheter, får anses uppfyllda genom krigsmateriellagen, krigsmaterieförordningen, den prövning av enskilda ärenden som den självständiga tillståndsmyndigheten ISP utför i enlighet med regelverket, samt Tullverkets gränskontroll.

Bestämmelserna i artikel 5.4 om att överlämna den svenska kontrollförteckningen till övriga statsparter via ett framtida sekretariat för vapenfördraget möter inga hinder. Förteckningen är redan nu tillgänglig för allmänheten som bilaga till förordningen om krigsmaterial och

tillhandahålls också skriftligt och i elektronisk form av tillståndsmyndigheten ISP. Prop. 2013/14:190

Regeringen bedömer att förpliktelseerna i artikel 14 om säkerställandet av efterlevnaden av de nationella lagar och förordningar som fordras för att genomföra vapenhandelsfördraget, är uppfyllt av de bestämmelser om straffansvar och tillsyn som finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling och krigsmateriellagen, samt genom de rättsvårdande myndigheternas verksamhet.

Beträffande fördragets artikel 5.6 som föreskriver att varje statspart ska utse en eller flera nationella kontaktpunkter för utbyte av information i frågor som har samband med genomförandet av fördraget, avser regeringen att ge den nationella kontrollmyndigheten för internationell handel med konventionella vapen, ISP, uppdraget att också vara nationell kontaktpunkt för vapenhandelsfördraget. Förpliktelsen fordrar ingen författningsändring då den inryms i 2 § 4 förordningen (2010:1101) med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter.

5.4 Förbud och bedömningsgrunder för export (artikel 6 och 7)

Regeringens bedömning: Vapenhandelsfördragets artikel 6 och 7 föranleder inga författningsändringar. Vid tillståndsprövning enligt krigsmateriellagen bör bedömningsgrunderna i fördragets artikel 6 och artikel 7.1–4 beaktas parallellt med regeringens riktlinjer och kriterierna i rådets gemensamma ståndpunkt.

Promemorians bedömning: I promemorian gjordes en jämförelse mellan det gällande svenska regelverket och bedömningsgrunderna i artikel 6 och 7. Enligt promemorians bedömning omfattades dessa av det svenska regelverket.

Remissinstanserna: *Svenska kyrkan*, *Sveriges kristna råd* och *Svenska Röda Korset* anför att det varken i de svenska riktlinjerna eller i rådets gemensamma ståndpunkt finns någon motsvarighet till kravet i artikel 6.3 på att risken för folkmord och brott mot mänskligheten ska beaktas. Remissinstanserna anser därför att vapenhandelsfördraget inför en ny förpliktelse; att beakta risk för folkmord och brott mot mänskligheten.

Samma tre remissinstanser menar att fördragets artikel 7.1 b (i) och (ii) ställer mer långtgående krav än nuvarande regelverk i det att en bedömning inte bara omfattar risken för att materiel kan användas för att begå allvarliga kränkningar, utan också för att underlätta allvarliga kränkningar.

Amnesty Sverige, *Diakonia*, *Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet*, *Kristna Fredsrörelsen*, *Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen* anför gemensamt att i de fall då fördraget och EU:s gemensamma ståndpunkt är mindre strikta än det svenska regelverket måste det sistnämnda alltid ges företräde och gälla i praktiken.

Ovan nämnda remissinstanser framför också förslag på uttalanden från regeringen eller ändringar i det svenska regelverket för att, i linje med fördragets intentioner, befästa en hög ambitionsnivå i kontrollarbetet.

Prop. 2013/14:190 Dessa förslag avser bl.a. tillämpningen av begreppet ”krigsförbrytelser”; en bredare tolkning av begreppet ”fred och säkerhet” som inrymmer Sveriges politik för global utveckling; ett starkare barnrättsperspektiv; skärpningar av de svenska riktlinjerna med avseende på uttolkningen av ovillkorliga hinder; en striktare bedömning vid risk för konflikt eller kränkningar av de mänskliga rättigheterna; en mer restriktiv tillämpning av följdleveransbegreppet; samt vikten av uttryckliga bestämmelser om prövning av risken för att materiel används för att begå eller underlätta allvarligt könsrelaterat våld eller allvarligt våld mot kvinnor och barn. Även *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* betonar vikten av en bedömning med avseende på risker för könsrelaterat våld.

Parlamentarikerforum föreslår en förstärkning av den parlamentariska insynen i enskilda ärenden för att riksdagens ledamöter ska kunna lämna bidrag till informationsunderlaget för de grannliga politiska överväganden som ofta fordras.

Säkerhets och försvarsindustriföretagen samt *BAE Systems Bofors* understryker vikten av att fördragets artikel 7.6 (om utlämning av information till andra statsparter rörande individuella utförelstillstånd) tillämpas med beaktande av behovet av kommersiell sekretess avseende prisuppgifter m.m.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

De i artikel 6 beskrivna situationerna kan jämföras med de svenska riktlinjernas ovillkorliga hinder – i dessa särskilt angivna fall ska tillstånd aldrig beviljas. Artikel 6 är knutet till det bredare begreppet ”överföringar”, som enligt fördragets artikel 2.2 innefattar aktiviteterna export, import, transitering, omlastning och förmedling. Föreskrifterna i artikel 6 gäller för all materiel, inklusive ammunition (artikel 3) och delar och komponenter (artikel 4).

I artikel 6.1 beskrivs statspartens förpliktelser med anledning av beslut av FN:s säkerhetsråd med stöd av kapitel VII i FN-stadgan.

I artikel 6.2 behandlas andra internationella förpliktelser på exportkontrollområdet.

I artikel 6.3 hänvisas till folkmord, brott mot mänskligheten och allvarliga brott mot internationell humanitär rätt såsom svåra överträdelser av Genèvekonventionerna från 1949 samt anfall riktade mot civil egendom eller civila som åtnjuter skydd i den egenskapen. Vidare inkluderas ”andra krigsförbrytelser som definieras i internationella överenskommelser som där statsparten i fråga är part i”. Artikel 6.3 täcker således in uppräknade brott oavsett om staten är part eller ej i bakomliggande internationella fördrag, med undantag för ”andra krigsförbrytelser” där det krävs att staten är part. En viktig kvalifikation i artikel 6.3 är att den exporterande staten är skyldig att avslå tillståndsansökan ”om den vid tidpunkten för beviljandet har vetskap om att dessa vapen eller denna materiel skulle komma att användas för [...]”. Kunskapskravet är relativt högt satt (”skulle komma att användas” och inte t.ex. ”skulle kunna användas”), men ger å andra sidan ett mått av verifierbarhet som kan läggas till grund för en dialog mellan statsparter om en exporterande stat som vid sin bedömning uppenbart negligerat

tillgänglig information. En annan begränsning av artikel 6 är att dess verkan på andra typer av överföringar än export inte är självklar, eftersom fördraget inte innehåller något direkt krav på tillståndssystem för import, transit, omlastning eller förmedling.

Liksom artikel 6 omfattar bestämmelserna i artikel 7 all materiel, inklusive ammunition (artikel 3) och delar och komponenter (artikel 4). Till skillnad från artikel 6, som beskriver bedömningsgrunder som ska gälla såväl för export som för andra typer av överföringar, är bedömningsgrunderna i artikel 7 avsedda för prövning endast i samband med export.

Uppdelningen i två artiklar skapar en flerstegsprocess för exportbedömningar, där det i artikel 7 finns en bredare uppsättning bedömningsgrunder som ska tillämpas i situationer som inte täcks av artikel 6 och där en mer ingående nationell prövning således behöver göras.

Artikel 7.1 innehåller fem skilda kriterier. I artikel 7.1 (a) fastslås att en bedömning ska göras av om en specifik export skulle bidra till eller underminera fred och säkerhet. I artikel 7.1 (b) (i) fastslås att en bedömning ska göras av om aktuell materiel skulle kunna användas för att begå eller underlätta en allvarlig kränkning av internationell humanitär rätt. Här gäller inte den inskränkning av den tillämpade humanitärätten som finns i fördragets artikel 6.3. Av intresse i jämförelse med artikel 6.3 är även att sannolikhetskriteriet har satts till ”skulle kunna användas”, alltså ett lägre krav. Om situationen inte är så allvarlig att artikel 6.3 ska tillämpas, aktualiseras denna bedömningsgrund istället.

Artikel 7.1 (b) (ii) uppställer motsvarande bedömningsgrund för kränkning av de mänskliga rättigheterna.

Enligt artikel 7.1 (b) (iii) ska det beaktas om materielen skulle kunna användas för att begå eller underlätta handlingar som utgör brott enligt internationella fördrag eller protokoll om terrorism där den exporterande staten är part. Kriteriet tillämpas alltså endast i den mån den exporterande staten är part i ett sådant avtal.

Av artikel 7.1 (b) (iv) framgår att brott enligt internationella fördrag eller protokoll om internationell organiserad brottslighet där den exporterande staten är part ska beaktas på samma sätt.

Enligt artikel 7.2 ska den exporterande staten överväga huruvida åtgärder för att minska riskerna i 7.1 (a) och (b) kan vidtas, såsom förtroendeskapande åtgärder eller program som gemensamt utarbetats och antas av de exporterande och importerande staterna.

I artikel 7.3 föreskrivs att det ska göras en helhetsbedömning utifrån de kriterier som anges i artikel 7.1, och efter övervägande av möjliga riskminskande åtgärder enligt artikel 7.2. För det fall denna bedömning utmynnar i att det finns en övervägande risk för någon av de negativa följderna i artikel 7.1 får den exporterande staten inte bevilja exporttillstånd.

I artikel 7.4 framhålls att statsparter vid exportbedömning ska beakta risken för att vapen ”används för att begå allvarliga könsrelaterade våldshandlingar eller allvarliga våldshandlingar mot kvinnor och barn eller för att underlätta sådana våldshandlingar”.

I artikel 7.5 och 7.6 föreskrivs att tillståndsbeslut ska vara detaljerade, utfärdas innan export äger rum och, om det är förenligt med nationella lagar, bestämmelser eller praxis, på begäran kommuniceras med importerande statspart samt till statsparter som berörs av godsets transitering eller omlastning.

I artikel 7.7 uppmanas statsparter att göra en ny bedömning av redan givna tillstånd om ”ny relevant information” föreligger.

Gällande rätt

Enligt 6 § krigsmateriellagen krävs tillstånd för utförelse av krigsmateriel. Av 1 § andra stycket krigsmateriellagen framgår vilken utgångspunkt tillståndsprövningen enligt lagen ska ha. Det föreskrivs att tillstånd endast får beviljas om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Närmare principer för prövningen finns i regeringens riktlinjer och i rådets gemensamma ståndpunkt. Regeringens riktlinjer beskriver svensk praxis och utgör tillsammans med den inom EU överenskomna gemensamma ståndpunkten grunden för bedömningen av enskilda ärenden. Regeringens riktlinjer och den gemensamma ståndpunkten har inte författningsstatus, eftersom de inte är avsedda att utgöra sådana föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen (prop. 1995/96:31, s. 23 och prop. 2010/11:112, s. 98). Riktlinjerna har dock redovisats för och godkänts av riksdagen i propositionen Lag om krigsmateriel (prop. 1991/92:174, bet. 1992/93:UU1).

I 16 § krigsmateriellagen föreskrivs att tillstånd får återkallas om tillståndshavaren åsidosatt en föreskrift enligt lagen, eller en föreskrift, ett villkor eller en bestämmelse som har meddelats med stöd av lagen, eller om det finns andra särskilda skäl. Enligt de svenska riktlinjerna ska tillstånd återkallas vid ovillkorliga hinder och *bör* tillstånd återkallas om den mottagande staten kommer i väpnad konflikt med en annan stat eller får inre väpnade oroligheter. Dessa situationer utgör sådana särskilda skäl som kan leda till återkallelse av tillstånd enligt nämnda lagrum.

Överväganden

Bestämmelsen i 1 § krigsmateriellagen om grunderna för tillståndsprövning enligt lagen utgör inget hinder mot beaktande av bedömningsgrunderna i artikel 6 och artikel 7.1–4 eftersom de senare får anses ligga väl i linje med och omfattas av principerna och målen för svensk utrikespolitik.

När det gäller vapenhandelsfördragets bedömningsgrunder kan konstateras att i likhet med riktlinjerna och den gemensamma ståndpunkten inte heller dessa är av sådan art att de lämpar sig för genomförande i författningsform. Mot bakgrund av det anförda föranleder artikel 6 och 7 inte några författningsändringar. Enligt regeringens bedömning bör i stället vapenhandelsfördragets bedömningsgrunder framöver beaktas parallellt med de svenska riktlinjerna och kriterierna i rådets gemensamma ståndpunkt vid den tillståndsprövning som sker inom de i 1 § krigsmateriellagen angivna ramarna.

I sammanhanget bör särskilt erinras om vad som anförs i de svenska riktlinjerna om betydelsen av ”en internationell överenskommelse som Sverige har biträtt”. I förarbetena till krigsmateriellagen anfördes att Sverige genom att ansluta sig till en internationell överenskommelse förpliktar sig att fullgöra de skyldigheter som följer av överenskommelsen och att de begränsningar för svensk utlandssamverkan på krigsmaterielområdet som kan följa därav. I praktiken iaktas detta genom att undantag inte medges från lagens förbud i berörda delar (prop. 1991/92:174 s. 49).

Enligt riktlinjerna ska således tillstånd inte beviljas om det skulle strida mot en internationell överenskommelse som Sverige har biträtt. De överenskommelser som bl. a avses är åtaganden om icke-spridning av massförstörelsevapen och inom exportkontrollregimerna, men även internationella överenskommelser om förbud och inskränkningar i användandet av vissa typer av konventionella vapen, så som förbuden mot antipersonella minor, synförstörande laservapen och klusterammunition. Det är regeringens bedömning att även vapenhandelsfördraget utgör en internationell överenskommelse i denna mening.

Det kan vidare anmärkas att det gällande regelverket i allt väsentligt omfattar de bedömningsgrunder som anges i artikel 6 och 7, men att det genom dessa blir tydligare att vissa aspekter ska beaktas vid tillståndsprövningen. Exempelvis anges inte uttryckligen, som i fördragets artikel 6.3, vetskap om användande vid folkmord och brott mot mänskligheten som skäl för avslag i nu gällande regelverk, även om detta även inom ramen för den helhetsbedömning som ska göras enligt det svenska regelverket torde utgöra hinder mot utförelse. Vidare har könsrelaterat våld lyfts fram som en omständighet att särskilt beakta, tillsammans med andra kränkningar av internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter.

Det kan i sammanhanget nämnas att regeringen samtidigt verkar för förtydliganden i den gemensamma ståndpunktens användarhandbok, för att bättre återspegla sådana aspekter som särskilt betonas i fördraget. Sådana uppdateringar får effekt för hela EU-kretsen.

Regeringen instämmer delvis i vad *Amnesty Sverige*, *Diakonia*, *Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet*, *Kristna Fredsrörelsen* och *Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen gemensamt* anför om att ett tillägg av vapenhandelsfördragets villkor till det svenska regelverket gör att överskådligheten försvagas. Regeringen konstaterar att detta i grunden är en konsekvens av de parallella internationella regelsystemen på området, och bedömer att frågan om ett sammanhållet svenskt regelverk inte bör tas upp i samband med Sveriges tillträde till FN:s vapenhandelsfördrag.

När det gäller övriga remissynpunkter från ovanstående remissinstanser har regeringen ingen anledning att betvivla att ISP som självständig myndighet kommer att beakta fördraget på ett riktigt sätt. En omarbetning av regeringens riktlinjer omfattas inte av ämnet för denna proposition. Regeringen kommer även fortsättningsvis att i enlighet med den rådande ordningen pröva ärenden som överlämnas av ISP enligt 1 a § krigsmateriellagen.

Regeringen vill framhålla att det enligt regeringens uppfattning inte kan komma i fråga att vid tillståndsprövningen tillämpa den för en aktuell situation minst stränga skrivningen inom regelverket. En sådan tillämpning skulle uppenbarligen stå i strid med övriga, likaledes gällande, bedömningsgrunder. För ett beviljande av tillstånd krävs med andra ord stöd i regelverket som helhet.

Stadgandet i fördragets artikel 7.5 om att prövning av exporten ska ske på förhand uppfylls av det generella förbudet i krigsmateriellagen, som innebär att ingen utförsel får ske utan att tillstånd först medgivits. Även stadgandet om detaljerade exporttillstånd uppfylls av det svenska kontrollsystemet. Ett särskilt spørsmål är om globala och generella tillstånd är förenliga med fördragets krav. Enligt regeringens bedömning är de det eftersom fördraget inte ställer krav på ett individuellt tillstånd i varje enskilt fall utan endast på att tillstånd ska utfärdas före exporten. Generella tillstånd utfärdas i svensk rätt genom att det utfärdas myndighetsföreskrifter, vilket föregås av samma prövning som övriga tillstånd.

Beträffande fördragets artikel 7.6 som berör önskvärdheten av uppgiftslämning till importerande statspart och till eventuella transit- eller omlastningsstatsparter torde kraven vara förenliga med svensk rätt då fördraget stadgar att uppgiftslämning ska ske i enlighet med nationell lag, vilket bl.a. innefattar sedvanlig sekretessprövning enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Artikel 7.7 berör möjligheten till omprövning av fattade beslut. Detta motsvaras av 16 § KML och anvisningar i riktlinjerna. Fördragets artikel 7.7 är inte tvingande ("uppmuntras att göra en ny bedömning") men utgör ändå en del av normbildningen och regeringen bedömer att artikeln ger god grund för dialog mellan statsparter när sådana situationer uppstår.

I fördraget återfinns ingen direkt motsvarighet till de svenska riktlinjernas anvisningar om följdleveranser. Dessa talar om reservdelar och "andra leveranser, t.ex. av ammunition, som har samband med tidigare utförsel eller där det annars vore oskäligt att inte ge tillstånd". Eftersom följdleveransbegreppet inte är en tvingande bestämmelse, och en individuell prövning alltid görs, är det regeringens bedömning att det svenska begreppet är förenligt med fördragets ansats att överlåta åt statsparterna att ta ansvar för bedömningarna i enskilda fall. Likaså är följdleveransbegreppet förenligt med fördragets artikel 6 eftersom riktlinjerna uttryckligen förbjuder följdleveranser om ovillkorliga hinder föreligger.

5.5 Import (artikel 8)

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om import leder inte till några ändringar i svensk rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Mot bakgrund av fördragets artikel 8 anför Svenska kyrkan, Sveriges kristna råd samt Amnesty Sverige, Diakonia, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Kristna Fredsrörelsen och Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen i sitt gemensamma remissyttrande att Sverige bör införa ett regelverk för krigsmaterielimport som ökar transparensen kring denna och underkastar importen samma restriktiva kriterier som gäller för exporten.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

Fördragets artikel 8.1 innehåller en skyldighet för importstater att förse exportstater med den information som fordras för tillståndsprövningen ”på begäran och i enlighet med nationell lag”.

I artikel 8.2 föreskrivs en skyldighet för statsparter att vidta åtgärder för att vid behov kunna reglera import under sin jurisdiktion. Skyldigheten gäller materiel som omfattas av artikel 2.1, men inte ammunition (artikel 3) eller delar och komponenter (artikel 4).

I artikel 8.3 öppnas en möjlighet för importstater att begära uppgifter av den exporterande statsparten om pågående ärenden eller beviljade exporttillstånd där den importerande statsparten är slutdestinationsland.

Gällande rätt

Krigsmateriellagen innehåller inget krav på tillstånd för import. Den krigsmateriel som även omfattas av vapenlagen (1996:67), dvs. skjutvapen, är dock föremål för importkontroll enligt 2 kap. 1 § vapenlagen. Bestämmelserna om importkontroll gäller emellertid inte skjutvapen som innehas av staten.

Enligt 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) får en uppgift för vilken sekretess gäller inte röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation om inte utlämnande sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning eller uppgiften i motsvarande fall skulle ha lämnats ut till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller den mellanfolkliga organisationen.

Överväganden

Bestämmelsen om lämnande av information i fördragets artikel 8.1 ställer genom sin utformning inga krav på ändrad lagstiftning. Den information som begärs underkastas sedvanlig sekretessprövning. När utländsk exportkontrollmyndighet kräver slutanvändarintyg ankommer det på mottagaren (t.ex. Försvarsmakten) att utfärda begärd försäkran. Regeringen bedömer att artikeln etablerar en god grund för Sverige som exportör att kräva slutanvändaråtaganden, som är en del av det svenska regelverket och som fordras bl.a. för att uppfylla fördragets krav på åtgärder för att motverka avledning (se artikel 11 nedan).

Förpliktelsen i fördragets artikel 8.2 lämnar till fördragets parter att bestämma i vad mån importkontroll behövs. De ovillkorliga hinder som uppställs i fördragets artikel 6 avser alla typer av överföringar.

Prop. 2013/14:190 Statsparterna torde därför behöva säkerställa att de har en möjlighet att stoppa transiteringar, omlastningar eller enskilda förmedlingsaffärer som bryter mot artikel 6. I vissa länder kan detta fordra ett importlicensieringsförfarande.

Regeringen har bedömt att det inte föreligger tillräckliga skäl att införa ett krav på tillstånd för import av krigsmateriel inom ramen för det svenska krigsmaterielregelverket (se prop. 1991/92:174 s.73 och s. 98). Sveriges tillträde till vapenhandelsfördraget föranleder ingen annan bedömning. Förpliktelsen som uppställs i fördragets artikel 6 tillgodoses genom regelverkets samlade utformning, där all utförsel, inklusive utförsel vid transit och utförsel efter omlastning fordrar särskilt tillstånd. På motsvarande sätt täcks även förmedlingsaffärer av tillståndskrav, oavsett om godset passerar svensk gräns eller inte.

Vad gäller möjligheten enligt fördragets artikel 8.3 för mottagarland att begära information om pågående ärenden eller beviljade tillstånd där det egna landet är slutdestination, ankommer det på den svenska tillståndsmyndigheten ISP, eller i undantagsfall regeringen, att göra en sekretessbedömning enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I sammanhanget är det viktigt att hålla i minnet att exportansökningar inlämnas av svenska företag och inte av utländska regeringar. Det svenska företaget har möjlighet att efter egen bedömning hålla sina motparter orienterade om pågående tillståndsprocesser, inom ramen för de gränser som en eventuell utrikessekretess uppställer.

5.6 Transitering eller omlastning (artikel 9)

Regeringens bedömning: Det svenska regelverket behöver inte kompletteras med anledning av förpliktelserna i fördragets artikel 9.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna lämnar promemorians bedömning utan invändningar.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 9 uppställs ett krav på statsparterna att i enlighet med relevant internationell rätt, när det är nödvändigt och möjligt, reglera transitering eller omlastning via dess territorium. Skyldigheten gäller materiel som omfattas av artikel 2.1, men inte ammunition (artikel 3) eller delar och komponenter (artikel 4).

Gällande rätt

Enligt 6 § krigsmateriellagen får krigsmateriel inte föras ut ur landet utan tillstånd. Transitering och omlastning inom Sveriges gränser av materiel som anlänt från annat land utgör tillståndspliktig utförsel.

Det svenska regelverket är så utformat att både transitering och omlastning behandlas som utförelse. Det är därför regeringens bedömning att ingen komplettering av det svenska regelverket är nödvändig med anledning av förpliktelserna i fördragets artikel 9. Det bör tilläggas att det för transitering genom Sverige där överföringen redan omfattas av överföringstillstånd som har meddelats av ett annat EES-land krävs inget utförelsestillstånd. Detta undantag från kravet på tillstånd för utförelse infördes vid genomförandet av ICT-direktivet och bedöms ligga inom ramen för det utrymme som fördraget lämnar för nationella bedömningar.

5.7 Förmedling (artikel 10)

Regeringens bedömning: Fördragets artikel 10 kräver inga ändringar i svensk rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna lämnar promemorians bedömning utan invändningar.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 10 uppställs ett krav på statsparterna att vidta lämpliga åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning för att reglera förmedling av konventionella vapen inom sin jurisdiktion. Som exempel på åtgärder nämner artikeln registrering av förmedlare eller krav på tillstånd för förmedling. Skyldigheten gäller materiel som omfattas av artikel 2.1 men inte ammunition (artikel 3) eller delar och komponenter (artikel 4).

Gällande rätt

Enligt 4 § krigsmateriellagen får verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel inte bedrivas här i landet utan tillstånd. Av 5 § krigsmateriellagen framgår att svenska myndigheter, svenska företag samt den som är bosatt eller stadigvarande vistas här inte utan tillstånd i det enskilda fallet till någon i utlandet får tillhandahålla krigsmateriel som finns i utlandet.

Överväganden

Förmedlingsverksamhet enligt fördragets artikel 10 inkluderas i begreppet tillhandahållande. Vad avser verksamheten som sådan är denna tillståndspliktig enligt 4 § krigsmateriellagen vare sig den bedrivs i Sverige eller utlandet. Vad avser enskilt tillhandahållande till någon i utlandet av materiel som finns i utlandet är detta tillståndspliktigt även enligt 5 § samma lag. För verksamhet enligt 4 § krävs inte tillstånd för svenska myndigheter som inte är affärsverk, sådan som avser

Prop. 2013/14:190 tillhandahållande till svenska statliga myndigheter och för tillverkare som har tillstånd att tillverka krigsmateriel av det slag tillhandahållandet gäller, eftersom de kontrolleras under andra bestämmelser i lagen.

Regeringen bedömer, mot bakgrund av den existerande svenska regleringen, att fördragets artikel 10 inte ger upphov till behov av ytterligare bestämmelser på området.

Medan förpliktelseerna i fördragets artikel 10 inskränks till materiel som omfattas av artikel 2.1 och således inte omfattar ammunition (artikel 3) eller reservdelar och komponenter (artikel 4), återfinns ingen sådan principiell inskränkning i det svenska regelverket.

5.8 Avledning av kontrollerad materiel (artikel 11, 13.2 och 15.4)

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i den svenska krigsmaterielagen, riktlinjerna för krigsmaterielexport och rådets gemensamma ståndpunkt är tillräckliga för att uppfylla fördragets krav på åtgärder för att förhindra avledning av kontrollerad materiel.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Amnesty Sverige, Diakonia, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Kristna Fredsrörelsen och Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen instämmer gemensamt i promemorians bedömning att slutanvändarintyg kan bidra till att förhindra illegal vapenhandel eller avledning. Samtidigt anförs att systemet för att hantera fall av avledning behöver vara striktare och mer transparent än vad det är idag. Uppsala universitet (Institutionen för freds- och konfliktforskning) menar att erfarenheterna av slutanvändarintyg inte är uppmuntrande då det finns betydande möjligheter till förfalskning. Transparency International Sverige, liksom Amnesty Sverige, Diakonia, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Kristna Fredsrörelsen och Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen i ett gemensamt yttrande, menar att krav måste ställas på ISP att i sina bedömningar ta ställning till riskerna för korruption för att undvika att Sverige hamnar under fördragets minimikrav. Konkreta förslag efterlyses på hur ISP ska kunna fullgöra skyldigheten att göra en bedömning av hur export från Sverige eventuellt skulle kunna kopplas till organiserad brottslighet. Även Uppsala universitet understryker betydelsen av att i praktisk handling ta sig an frågan om korruption, vilket skulle kräva nytänkande där inte minst ökad transparens borde vara ett krav.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

Fördragets artikel 11.1 uppställer en förpliktelse för varje statspart som deltar i överföring av konventionella vapen, dvs. exportlandet, eventuella transiterings- och omlastningsländer, samt importlandet, att vidta åtgärder för att förhindra att vapnen avleds. Materiel som anges i artikel

2.1 omfattas av denna artikel men inte ammunition (artikel 3) eller delar och komponenter (artikel 4).

I artikel 11.2 ges anvisningar om hur risker för avledning bör behandlas i samband med tillståndsbedömningar, inklusive riskbedömning, riskminimerande åtgärder och, ytterst, avslag på tillståndsansökan.

I artikel 11.3 uppställs en förpliktelse att i enlighet med sin nationella lagstiftning, när så är lämpligt och möjligt, samarbeta och utbyta information med andra statsparter för att minska risken för att konventionella vapen avleds.

I artikel 11.4 anges att den statspart som upptäcker ett fall av avledning ska vidta lämpliga åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning och internationell rätt. Som exempel nämns underrättelse till berörda statsparter, kontroll av avlett gods samt förundersökning och lagföring.

I artikel 11.5 uppmanas statsparter att dela relevant information med varandra om effektiva åtgärder mot avledning, inklusive uppgifter om olagliga aktiviteter, aktörer i den olagliga handeln, samt om rutter och metoder för denna handel.

Genom artikel 11.6 uppmanas statsparter att via fördragets sekretariat rapportera till andra statsparter om åtgärder som vidtagits mot avledning.

Artikel 13.2 motsvarar artikel 11.6, men med betoning på åtgärder som har visat sig vara effektiva mot avledning.

Artikel 15.4 innehåller element som också återfinns i artiklarna 11.3 och 11.5, i form av en uppmaning till statsparterna att samarbeta bl.a. genom att i enlighet med sin nationella lagstiftning dela information med varandra om olagliga aktiviteter och aktörer, samt för att förhindra avledning av konventionella vapen enligt artikel 2.1.

Gällande rätt

En ansökan om utförelse ska enligt 8 § krigsmaterielförordningen innehålla uppgifter om bl.a. köpare, mottagare och slutanvändare.

De svenska riktlinjerna för krigsmaterielexport anger att ett slutanvändarintyg bör föreligga innan utförelsetillstånd meddelas, och att en stat som trots åtagande gentemot den svenska regeringen har tillåt eller underlåtit att förhindra vidareexport av svensk krigsmateriel i princip inte ska komma i fråga som mottagare av sådan materiel så länge omständigheterna kvarstår. Vid transit eller omlastning krävs inte ett särskilt slutanvändarintyg, men befintlig dokumentation kontrolleras.

I artikel 5 i rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp anges att exporttillstånd endast ska beviljas på grundval av tillförlitlig förhandskunskap om slutanvändningen i det slutliga bestämmandelandet.

Kriterium sju i rådets gemensamma ståndpunkt behandlar risken för avledning. Bestämmelsen och den tillhörande användarhandboken pekar på en rad omständigheter som ska beaktas vid riskbedömningen.

Överväganden

Det är regeringens bedömning att bestämmelserna i krigsmateriellagen, riktlinjerna för krigsmaterielexport samt i rådets gemensamma ståndpunkt, är tillräckliga för att uppfylla fördragets krav på åtgärder för att förhindra avledning. Riskbedömning vid prövning, ett konsekvent

Prop. 2013/14:190 krav på slutanvändaråtaganden, och en tydlig anvisning om konsekvenser för länder som trots åtagande gentemot den svenska regeringen har tillåtit eller underlåtit att förhindra vidareexport av svenskt krigsmateriel, samt straffrättsliga bestämmelser för svenska rättssubjekt, samverkar till att ge ett gott skydd mot avledning. Regeringen delar med andra ord inte uppfattningen att erfarenheterna av slutanvändarintyg har varit mindre goda. Sverige har i flera årtionden infortrat slutanvändaråtaganden vid export av krigsmateriel och dessa bedöms spela en viktig roll genom att tydliggöra för parterna exakt vilka åtaganden som faktiskt görs av köparen.

Medan förpliktelseerna i fördragets artikel 11, 13.2 och 15.4 inskränks till materiel som omfattas av artikel 2.1 och således inte omfattar ammunition (artikel 3) eller reservdelar och komponenter (artikel 4), återfinns ingen sådan principiell inskränkning i det svenska regelverket.

En betydande del av skyldigheterna och rekommendationerna i artikel 11 rör informationsutbyte, antingen i preventivt syfte eller när fall av avledning kunnat konstateras. Sådana bestämmelser återfinns av naturliga skäl inte i svensk kontrollagstiftning eftersom svensk lag inte kan binda andra länders myndigheter vid sådant informationsutbyte.

Vad gäller artiklarna 11.3 och 11.4 överlämnas till den enskilda statsparten att överväga hur de ska implementeras mot bakgrund av den egna lagstiftningens begränsningar och möjligheter. Artiklarna 11.5, 11.6, 13.2 och 15.4 har utformats som rekommendationer. Förenligheten av dessa bestämmelser med det svenska regelverket ges av deras utformning.

Det svenska exportkontrollsystemet lägger betydande tonvikt vid informationsutbyte av det slag som föreskrivs respektive uppmuntras i artikel 11. Sådant utbyte bedrivs särskilt inom ramen för EU-samarbetet och inom det s.k. Wassenaar-arrangemanget. När det behövs sker också informationsutbyte bilateralt med stater utanför denna krets. Fördragets bestämmelser torde öppna möjligheter att ytterligare utvidga informationsutbytet med tredjeland och därigenom möjliggöra effektivare svenska bidrag till världssamfundets ansträngningar att identifiera och beivra försök till avledning.

När det gäller ISP:s möjligheter att bedöma risken för att krigsmateriel som förs ut från Sverige hamnar hos företrädare för organiserad brottslighet anser regeringen att den underrättelseinformation som ISP får från andra myndigheter är tillräcklig i detta avseende. Vad avser korruptionsfrågan i övrigt hänvisas till regeringens överväganden i avsnitt 5.11.

5.9 Registerföring (artikel 12)

<p>Regeringens bedömning: Skyldigheten i artikel 12 att samla in och bevara vissa uppgifter kräver inte några författningsändringar.</p>

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Uppsala universitet* (Institutionen för freds- och konfliktforskning) rekommenderar att statsparterna uppmuntras att

behålla dokumentation om vapenleveranser längre än det minimum om tio år som fördraget påbjuder. Prop. 2013/14:190

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 12.1 fastslås en skyldighet för statsparter att föra ett nationellt register över utfärdade exporttillstånd eller över den faktiska exporten. I artikel 12.2 uppmantras länder att bevara information även rörande importerad eller transiterad utrustning. I artikel 12.3 anges exempel på den typ av information som bör sparas. Genom artikel 12.4 specificeras skyldigheten att spara registeruppgifter till minst 10 år.

Skyldigheten att bevara information gäller materiel som omfattas av artikel 2.1, men inte ammunition (artikel 3) eller delar och komponenter (artikel 4).

Gällande rätt

I enlighet med 3 § första stycket i förordningen (2010:1101) med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter sammanställer myndigheten statistik rörande sitt verksamhetsområde för överlämning till regeringen på årsbasis.

Arkivlagen (1990:782) reglerar hur tillståndsmyndigheten ISP bevarar uppgifter om beviljade tillstånd och faktiska utförlar, samt andra uppgifter som sammanhänger med ISP:s roll som tillsynsmyndighet. Enligt arkivlagen får allmänna handlingar gallras, men det ska beaktas att myndighetens arkiv ska tillgodose rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättsskipningen och förvaltningen och forskningens behov. Enligt arkivförordningen får statliga myndigheter gallra allmänna handlingar endast i enlighet med föreskrifter eller beslut av Riksarkivet, om inte särskilda gallringsföreskrifter finns i lag eller förordning. ISP har inga myndighetsspecifika gallringsföreskrifter. Myndigheten har inte heller några gallringsföreskrifter beslutade i lag eller förordning för personuppgiftsbehandling eller för särskilda handlingar i verksamheten. Allmänna handlingar hos ISP ska således bevaras tillsvidare.

Överväganden

Regeringen instämmer i remissynpunkten att uppgifter om överföringar av kontrollerad materiel kan behöva sparas längre än den tid som fördraget kräver. Om uppgifter om beviljade utförelsetillstånd och utfärdade och mottagna slutanvändaråtaganden inte sparas så länge materielen fortfarande är användbar urholkas möjligheten att kontrollera och beivra senare avledning av materiel till olämplig mottagare eller -användning.

Regeringen bedömer att fördragets artikel 12 inte kräver några författningsändringar.

Den statistik som ISP i enlighet med myndighetens instruktion årligen sammanställer över beviljade tillstånd och faktisk export, kan enligt regeringens bedömning betraktas som ett nationellt register enligt fördragets artikel 12.1. ISP bevarar information om sin verksamhet som

Prop. 2013/14:190 tillstånds- och tillsynsmyndighet på exportkontrollområdet. Beslut om beviljade tillstånd är allmänna handlingar och lyder under arkivlagen. Detsamma gäller de deklARATIONER som de exporterande företagen lämnar till ISP. Deklarationerna innehåller uppgift om materielens slag, kvantitet och fakturerade värde samt slutligt mottagarland.

De uppgifter som är obligatoriska enligt fördragets artikel 12.1, liksom de som staterna uppmanas att ha med i sitt nationella register ska enligt svenska bestämmelser därmed finnas tillgängliga hos ISP väl utöver de tio år som krävs enligt fördragets artikel 12.4.

Vad gäller artikel 12.2 och uppmaningen till statsparterna att bevara information också rörande import, transitering och omlastning kan följande konstateras. Transitering och omlastning är liksom export tillståndspliktigt. Denna information sammanställs således vid licensmyndigheten. Då det svenska regelverket inte omfattar krav på importtillstånd föreligger av naturliga skäl inget register över importtillstånd. Det kan dock anmärkas att information om den faktiska importen, såvitt avser kategorierna 2 a–g, sammanställs årligen och är en del av den rapportering UD gör till FN, varför ett nationellt register inte torde vara några problem att upprätta om det skulle bedömas önskvärt.

5.10 Rapportering (artikel 13)

Regeringens bedömning: Rapporteringsskyldigheten enligt artikel 13 kräver inte ändring av svensk lag. Hur rapporteringen ska utföras kan regleras på förordningsnivå.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Inspektionen för strategiska produkter (ISP)* anför att det idag inte finns någon sammanställning av Sveriges import av små och lätta vapen och att det i syfte att kunna åstadkomma en sådan bör åläggas myndigheter och enskilda som är slutanvändare av importerade vapen att redovisa detta, vilket enligt myndigheten, såvitt avser enskilda, kan kräva lagändring.

Svenska kyrkan och Sveriges kristna råd välkomnar ambitionen att inom statspartssamarbetets ram verka för en högre ambitionsnivå vad gäller transparens än vad som nu är föreskrivet i fördraget.

Säkerhets och försvarsindustriföretagen understryker vikten av att kommersiell sekretess och försvarssekretess beaktas i utformningen av den information som utlämnas för att uppfylla fördragets förpliktelser.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I artikel 13.1 föreskrivs att varje statspart ska lämna en rapport till sekretariatet om de åtgärder som vidtagits för att genomföra fördraget. Denna rapport ska avlämnas inom det första året efter fördragets ikraftträdande för den statsparten. Ytterligare åtgärder som vidtas efter den första rapporten ska också rapporteras till sekretariatet, som gör alla rapporter tillgängliga för samtliga statsparter.

Vad gäller innebörden av artikel 13.2, se avsnitt [5.8].

I artikel 13.3 föreskrivs att statsparterna före den 31 maj varje år ska avlämna en rapport om tillståndsgivning eller faktisk export och import av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 under föregående kalenderår. I rapporterna får information som är känslig ur kommersiell eller nationell säkerhetssynpunkt utelämnas. Rapporterna ska avlämnas till sekretariatet, som gör alla rapporter tillgängliga för samtliga statsparter. Offentliggörande av nationella rapporter omnämns inte. Rapporteringsskyldigheten omfattar inte ammunition/stridsdelar (artikel 3) eller reservdelar och komponenter (artikel 4).

Gällande rätt

I enlighet med 3 § första stycket i förordningen (2010:1101) med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter sammanställer myndigheten årligen statistik rörande sitt verksamhetsområde och lämnar till regeringen. Av denna statistik framgår den beviljade och faktiska exporten av krigsmateriel. Som nämnts ovan krävs för import av krigsmateriel tillstånd endast i begränsad omfattning, enligt vapenlagen.

Införsel av krigsmateriel och skjutvapen ska anmälas till Tullverket, enligt artikel 40 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen såvitt avser införsel från tredje land och enligt 4 § andra stycket i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen) såvitt avser införsel från annat EU-land. Enligt förordning (2006:527) om uppgiftsskyldighet för Tullverket om införsel eller utförsel av skjutvapen ska Tullverket lämna uppgifter till Riskpolisstyrelsen om skjutvapen som förs in i Sverige.

Överväganden

Det är regeringens bedömning att kraven på rapportering i fördragets artikel 13 inte fordrar någon ändring av svensk lag.

Inga hinder föreligger i lag mot en rapport till fördragets statsparter över det svenska kontrollsystemets utformning, eller senare rapporter om eventuella förändringar, enligt artikel 13.1.

I fråga om löpande årlig rapportering över tillståndsgivning eller faktisk export enligt 13.2, överstiger svensk rapporteringspraxis de krav som uppställs i fördraget.

När det gäller rapportering av import gäller till att börja med att beviljade tillstånd endast kan ge en mycket begränsad information eftersom det för den övervägande delen krigsmateriel inte råder något krav på tillstånd för import. Vidare gäller att den faktiska importen avseende de kategorier av vapen som anges i artikel 2 a–h omfattas av den rapportering som sker idag till FN:s register över konventionella vapen.

Slutligen är det som *Inspektionen för strategiska produkter* anför att det för kategorin små och lätta vapen inte finns någon sammanställning av den faktiska importen. Det finns dock utifrån befintliga källor möjlighet att åstadkomma en sådan. Enligt regeringens mening kräver detta inte någon lagändring utan kan regleras på förordningsnivå eftersom det avseende såväl enskildas som myndigheters import handlar

Prop. 2013/14:190 om att ta tillvara uppgifter som finns hos statliga myndigheter. Liksom vid tillämpningen av övriga bestämmelser i fördraget bör vid rapportering av faktisk import, i enlighet med fördragets syfte, punkt 13 i inledningen beaktas. Import av vapen för rekreation, kulturella, historiska och sportsliga aktiviteter behöver alltså inte rapporteras. Även utpekande av ansvarig myndighet för rapporteringen till sekretariatet kan regleras på förordningsnivå.

Förpliktelseerna i fördragets artikel 13 gäller endast materiel som omfattas av artikel 2.1. Fördraget uppställer således inte rapporteringskrav vad gäller ammunition (artikel 3) eller reservdelar och komponenter (artikel 4). Inte heller föreskrivs eller rekommenderas offentliggörande av nationella rapporter. I båda dessa avseenden är det svenska regelverket mer långtgående.

När det gäller synpunkten om sekretess från *Säkerhets och försvarsindustriföretagen* ska det som tidigare anförts att ske en sedvanlig sekretessprövning hos ISP innan några uppgifter lämnas vidare.

5.11 Internationellt samarbete (artikel 15)

Regeringens bedömning: Artikel 15 kräver inte några ändringar i svensk lag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Transparency International Sverige* välkomnar skrivningarna i fördragets artikel 15.6 som uppmuntrar statsparterna att vidta nationella åtgärder och att samarbeta med varandra i syfte att förhindra korruption. Samtidigt konstateras att utan konkreta instruktioner till relevanta myndigheter och krav på kompetens på området kommer åtagandet knappast att uppfyllas.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 15.1 föreskrivs att statsparterna ska samarbeta i enlighet med sina säkerhetsintressen och sin nationella lagstiftning i syfte att effektivt genomföra fördragets bestämmelser.

I artikel 15.2 uppmuntras statsparterna till utbyte av information av gemensamt intresse som hänför sig till genomförande och tillämpning av fördraget, ”i enlighet med sina säkerhetsintressen och nationell lag”.

Genom artikel 15.3 uppmanas statsparterna till samråd i frågor av gemensamt intresse och till informationsdelning.

Vad gäller innebörden av artikel 15.4 se avsnitt 5.8.

I artikel 15.5 föreskrivs att statsparterna enligt gemensam överenskommelse och i enlighet med sin nationella lagstiftning i så stor utsträckning som möjligt ska bistå varandra vid utredningar, åtal och rättsliga förfaranden avseende brott mot nationella åtgärder enligt fördraget.

I artikel 15.6 uppmanas statsparterna att vidta nationella åtgärder och samarbeta med varandra i syfte att förhindra korruption i samband med överföring av konventionella vapen under artikel 2.1.

I artikel 15.6 uppmanas statsparterna att utbyta information om nationella erfarenheter avseende olika aspekter av fördraget.

Gällande rätt

I förordningen (2010:1101) med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter föreskrivs i 2 § 1 att myndigheten ska förmedla sådan information om kontroll av krigsmateriel som Sverige åtagit sig att tillhandahålla som medlem i Europeiska unionen och de multilaterala exportkontrollregimerna, till vilka fördraget får anses höra.

I lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål finns bestämmelser om åklagares och domstolars samarbete över gränserna i brottsutredningar och i rättegångar i brottmål. När det gäller internationellt polis- och tullsamarbete finns bestämmelser i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete samt lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete.

Överväganden

Det är regeringens bedömning att informationsutbyte och samarbete mellan fördragets statsparter kommer att ha stor betydelse för uppnåendet av fördragets målsättningar.

Eftersom samarbete i enlighet med artikel 15.5 ska ske i enlighet med nationell lagstiftning krävs inga förändringar i svensk rätt.

När det gäller artikel 15.6 kan konstateras att fördraget inte innehåller något särskilt kriterium avseende korruption. Inte heller i svensk lag eller i rådets gemensamma ståndpunkt föreligger något sådant kriterium, men det förtjänar att nämnas att den gemensamma ståndpunktens användarhandbok anger, i samband med det åttonde kriteriet om hållbar utveckling, att en av aspekterna att beakta är vilken transparens som råder avseende utgifter och materialanskaffning för militära ändamål.

Sverige är part i ett flertal multilaterala samarbeten mot korruption. Många av dessa är allmängiltiga och täcker således också korruption med anknytning till handel med konventionella vapen. Straffbestämmelserna om mutor i 10 kap 5a-5e §§ brottbalken (1962:700) är också tillämpliga på de åsyftade fallen av korruption. Även med beaktande av vad *Transparency International Sverige* anför finner regeringen mot bakgrund av det anförda att inga förändringar i gällande svensk rätt är påkallade i detta hänseende.

5.12 Internationellt bistånd (artikel 16)

Regeringens bedömning: Det krävs inte några lagändringar med anledning av fördragets bestämmelser om internationellt bistånd.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svenska kyrkan* och *Sveriges kristna råd*, liksom *Svenska Röda Korset* välkomnar Sveriges avsikt att stötta genomförandet av fördraget genom teknisk assistans. *Röda Korset* understryker betydelsen av att kunna tillgodose det globala behovet av expertis för detta ändamål och anser att regeringen bör avsätta särskilda resurser för ändamålet de kommande åren. *Uppsala universitet* betonar vikten av att Sverige erbjuder bistånd för implementering av avtalet till länder med svaga statsstrukturer, inte minst de som befinner sig i en känslig fas av fredsbyggande efter ett krig. Detta stöd borde därför inlemmas i den svenska politiken för internationellt utvecklingsamarbete.

Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete (Sida) bekräftar sambandet mellan väpnade konflikter och väpnat våld å ena sidan, och mänskligt lidande och brist på socio-ekonomisk stabilitet och utveckling å den andra, samt även effekterna på säkert tillträde för humanitära aktörer. Vad särskilt gäller små- och lätta vapen bedöms fördraget kunna komplettera och förstärka FN:s handlingsprogram inom området. Samtidigt konstateras att det krävs ökad tydlighet i myndighetens styrdokument för att man i det svenska utvecklingsarbetet ska beakta förpliktelserna i artikel 16.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 16.1 fastslås att varje statspart har rätt att efterfråga assistans i genomförandet av fördragets förpliktelser och att varje statspart som är i stånd till det på begäran ska lämna sådant bistånd.

I artikel 16.2 ges exempel på olika möjliga källor till assistans, inklusive FN, internationella, regionala, sub-regionala eller nationella organisationer, samt frivilligorganisationer. Vidare ges exempel på olika typer av assistans.

Genom artikel 16.3 inrättas en frivillig fond för att bistå statsparter som efterfrågar internationell genomförandeassistans. Varje statspart uppmantras att bidra med medel till fonden.

Överväganden

Det är regeringens bedömning att genomförandestöd kan bidra till att fördraget får avsedd effekt, genom att länder utan tidigare erfarenhet av kontroll på området, eller med endast begränsad kontroll, uppmantras att påta sig fördragets förpliktelse i vetskap om att stöd till dess genomförande kan erhållas. Ett gott genomförande av fördragets förpliktelser ger också ett direkt bidrag till avtalets effekt på oreglerad och oansvarig handel.

Utformningen av artikel 16.1 gör att den enligt regeringens bedömning inte föranleder någon författningsändring. För många av de uppräknade ändamålen föreligger redan program av olika slag. I övrigt förväntas befintliga stödformer kunna användas när behov aktualiseras bilateralt eller multilateralt. Regeringen konstaterar att t ex. EU redan har fattat beslut om ett program till stöd för fördragets genomförande. Regeringen får anledning att återkomma till inriktningen av utvecklingsarbetet och utformningen av Sidas styrdokument i annan ordning. Artikel 16.1

täcker inte bara stöd från etablerade exportländer utan även samarbete på regional nivå mellan implementerande länder, vilket kan komma att bli en nog så värdefull stödform med långsiktig verkan.

Vissa av de exempel på assistans som anges i artikel 16.2 ligger enligt regeringens bedömning utanför fördragets kärnområde, men i gengäld kan potentiella givare själva avgöra vilken typ av stöd som man bedömer sig ha möjlighet att tillhandahålla till stöd för fördragets genomförande.

Genom artikel 16.3 skapas ingen förpliktelse som kräver ändring i svensk lag. En frivillig fond inrättades redan då fördraget öppnades för undertecknande, då det bedömdes att assistans kunde behöva lämnas redan innan länder ratificerar fördraget och det träder i kraft. Sverige hör till bidragsgivarna till denna första fond.

5.13 Fördragets institutionella ram (artikel 17–20)

Regeringens bedömning: Sveriges deltagande i statspartsmöten och annat fördragssamarbete kräver inte några författningsändringar. Tvistelösningsbestämmelserna begränsar inte Sveriges möjlighet att fatta tillståndsbeslut enligt de svenska riktlinjerna, den gemensamma ståndpunkten och vapenhandelsfördraget.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Uppsala universitet* pekar på möjligheten för statspartskonferensen att med kvalificerad majoritet besluta om förändringar i fördraget. På sikt kan detta utveckla fördraget. Intresset av bästa möjliga förutsättningar för det internationella sekretariat som inrättas bör vägleda svensk politik. Mot bakgrund av bl. a. den kompetens på området som finns här bör regeringen verka för att sekretariatet placeras i Sverige.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 17.1 regleras formerna för statspartskonferenserna. Det första ska organiseras av ett provisoriskt sekretariat och äga rum senast ett år efter det att fördraget trätt i kraft. Konferenser ska därefter hållas med det intervall som statsparterna beslutar. I artikel 17.2 fastslås att generella procedurregler ska antas vid den första statspartskonferensen. I artikel 17.3 anges att statspartskonferensen bl.a. ska anta finansiella bestämmelser för sin verksamhet, såväl som för underordnade organ som kan komma att inrättas, finansiella regler för sekretariatets arbete, samt en löpande budget. Artikel 17.4 innehåller en icke-uttömmande lista över frågeställningar som förutsätts behandlas vid statspartsmöten. Förutom bevakning av utvecklingen på området kretsar dessa kring fördragets genomförande, tolkning och eventuella ändring. I artikel 17.5 fastslås bestämmelser för inkallande av extraordinära statspartsmöten.

I artikel 18.1 föreskrivs att ett sekretariat ska inrättas för att bistå statsparterna med ett effektivt genomförande av fördraget. I avvaktan på

Prop. 2013/14:190 en första statspartskonferens ansvarar ett provisoriskt sekretariat för de administrativa uppgifterna enligt fördraget (se även artikel 17.1). I artikel 18.2 och 18.3 behandlas sekretariatets bemanning och arbetsuppgifter.

Genom artikel 20.1 fastslås att inga ändringar av fördragstexten är möjliga förrän sex år efter det att fördraget trätt i kraft. Därefter behandlas förslag till ändringar högst vart tredje år. I artikel 20.2 fastslås formerna för ändringsförslag. I artikel 20.3 fastslås att konsensus ska eftersträvas för ändringar i fördragstexten, men att de ytterst kan antas med tre fjärdedels majoritet. I artikel 20.4 behandlas hur sådana antagna fördragsändringar blir bindande och träder i kraft för varje statspart.

I fördragets artikel 19.1 fastslås att statsparterna ska konsultera varandra och, efter ömsesidigt samtycke, samarbeta för att lösa tvister mellan dem om tolkningen eller tillämpningen av fördraget. Metoder för tvistlösning som exemplifieras är ”förhandlingar, medling, förlikning, rättsliga förfaranden eller andra fredliga metoder”. I artikel 19.2 behandlas särskilt skiljeförfarande som tvistlösningsmetod, och det anges att statsparter ”i samförstånd” kan lämna en tvist till prövning i sådant förfarande.

Överväganden

Det är regeringens bedömning att Sveriges deltagande i statspartskonferenser eller annat substanssamarbete inom fördragets ram inte fordrar någon författningsändring.

Bestämmelserna i artikel 19 om tvistlösning avser avtalsförpliktelserna. De kan t ex. avse om ett nationellt kontrollsystem eller ett lands rapportering uppfyller fördragets krav, men inte avse enskilda bedömningar eller beslut inom ramen för ett sådant kontrollsystem.

Det är regeringens bedömning att tvistlösningsbestämmelsernas utformning inte kräver ändring i svensk lagstiftning eller begränsar möjligheterna att fatta beslut i tillståndsärenden, inom ramen för de bedömningsgrunder som anges i de svenska riktlinjerna, rådets gemensamma ståndpunkt, samt detta fördrag.

Liksom *Uppsala universitet* menar regeringen att möjligheten till framtida förändringar av fördragstexten är principiellt intressant. Det är emellertid förenat med risker att öppna upp en överenskommen text för nya förhandlingar, och svårigheterna att modifiera ett befintligt fördrag är också betydande, då bundenhet förutsätter att statsparterna ratificerar avtalet igen. Därför kan exempelvis överenskommelser om tolknings- och tillämpningspraxis vilka inte fordrar ändringar i grundtexten, eller antaganden av ”tilläggsprotokoll”, bli väl så betydelsefulla som metoder att stärka fördraget.

Regeringen delar vidare analysen att sekretariatet kommer att spela en viktig roll för fördraget genom ett effektivt stöd till statspartssamarbetet. Det troligaste är att ett säte för sekretariatet väljs där flertalet statsparter är representerade diplomatiskt, då detta betydelsefullt för statsparternas kostnader och för möjligheterna att arbeta effektivt.

Övriga bestämmelser saknar nationella beröringspunkter.

Regeringens bedömning: En förklaring i samband med Sveriges ratificering om provisorisk tillämpning av artikel 6 och 7 i fördraget är både möjlig och naturlig. Regeringen tar ställning till frågan i samband med att den beslutar om ratifikation.

Promemorians bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian görs dock bedömningen att frågan om provisorisk tillämpning endast aktualiseras om lång tid förväntas förflyta mellan svensk ratificering och fördragets ikraftträdande.

Remissinstanserna: *Svenska kyrkan* och *Sveriges kristna råd* anser att Sverige bör besluta om tillfällig tillämpning av fördragets artikel 6 och 7 för att bidra till en ambitiös tolkning och fördragspraxis. *Svenska Röda Korset* har föreslagit samma sak då man menar att fördraget innehåller nya krav i förhållande till det svenska regelverket.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

Fördragets artikel 23 ger möjlighet för en tillträdande stat att vid tidpunkten för undertecknande eller deposition av ratifikationsinstrument avge en förklaring om provisorisk tillämpning av artiklarna 6 och 7, intill dess fördraget formellt träder i kraft för den stats del.

Överväganden

En deklaration om provisorisk tillämpning ger en enskild statspart möjlighet att officiellt fastslå att det egna kontrollsystemet uppfyller fördragets krav vad avser artiklarna 6 och 7 (ovillkorliga hinder och bedömningsgrunder) redan innan fördraget formellt träder i kraft.

Mot bakgrund av regeringens bedömning att det inte finns något i det svenska regelverket för krigsmaterielexport som hindrar att bedömningsgrunderna i artikel 6 och 7 beaktas, skulle en förklaring om provisorisk tillämpning av artikel 6 och 7 vara möjlig och naturlig i samband med en svensk ratifikation. Enligt regeringens mening är detta inte något som kräver riksdagens godkännande. Regeringen avser att ta slutlig ställning i denna fråga vid ratificeringen.

5.15 Förbehåll (artikel 25)

Regeringens bedömning: Sverige bör inte lämna ett förbehåll enligt artikel 25.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.
Remissinstanserna lämnar promemorians bedömning utan invändning.

Fördraget

I fördragets artikel 25.1 öppnas en möjlighet för statsparter att göra förbehåll vid tidpunkten för undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning. Den enda inskränkningen är att förbehållet inte får stå ”i strid med fördragets mål och syfte”.

I artikel 25.2 preciseras att ett förbehåll enligt artikel 25.1 när som helst återtogs genom underrättelse till depositarien.

Överväganden

Det är regeringens bedömning att fördraget inte står i strid med befintligt svenskt regelverk i något avseende. Därav följer att inget behov kan skönjas för ett sådant förbehåll, t.ex. för att säkra fortsatt tillämpning av svensk lag.

5.16 Förhållande till andra internationella avtal (artikel 26)

Regeringens bedömning: Fördragets bestämmelser är förenliga med Sveriges EU-rättsliga förpliktelser på området. Svensk lag, och inte fördraget, torde behöva åberopas vid uppsägning av avtal om försvarssamarbete med annan statspart.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna lämnar promemorians bedömning utan invändning.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 26.1 fastslås att dess genomförande inte ska inverka på statsparternas förpliktelser enligt gällande eller framtida internationella överenskommelser om dessa i fråga är förenliga med vapenhandelsfördraget.

Genom artikel 26.2 behandlas särskilt avtal om försvarssamarbete slutet mellan statsparter och föreskriver att fördraget inte får åberopas som grund för att ogiltigförklara ett sådant avtal.

Överväganden

Bestämmelsen i artikel 26.1 berör ”gällande eller framtida internationella överenskommelser” utan åtskillnad. Således omfattas även de EU-rättsliga bestämmelser som berör fördragets sakområde och som redovisats i kapitel 3.2.2, liksom rådets gemensamma ståndpunkt, som innehåller förpliktelser avseende underlaget för tillståndsbedömningar.

Det är regeringens bedömning att fördragets bestämmelser är förenliga med Sveriges EU-rättsliga förpliktelser på området. Denna bedömning delas av EU-kommissionen, som medverkade i fördragsförhandlingarna och som analyserat den resulterande fördragstexten med avseende på

kompatibilitet med berörda EU-rättsliga regler. Resultatet av Kommissionens analys ligger till grund för ministerrådets beslut den 27 maj 2013 (2013/629/Gusp) där EU:s medlemsstater utan förbehåll bemyndigades att underteckna fördraget såvitt avser de EU-rättsliga aspekterna, och ministerrådets beslut den 3 mars 2014 där EU:s medlemsstater utan förbehåll bemyndigas att ratificera fördraget såvitt avser de EU-rättsliga aspekterna.

Bestämmelsen i artikel 26.2 avser särskilt avtal om försvarssamarbete. Sådana avtal sluts även av Sverige t.ex. som komplement till kommersiella kontrakt vid export av större materielsystem, eller då gränsöverskridande utvecklingsarbete på försvarsmaterielområdet överenskomms mellan försvarsindustrier. Regeringen bedömer att utformningen av artikel 26.2 är sådan att ingen ändring fordras i svensk rätt. Uppsägning av ett sådant avtal är i princip möjlig, t.ex. om ovillkorliga hinder skulle uppträda som omöjliggör fortsatt samarbete, men då torde svensk lag åberopas som grund för ogiltigförklaringen.

6 Ekonomiska konsekvenser

6.1 Konsekvenser för det allmänna

Regeringens bedömning: Kostnaderna för deltagande i fördraget och dess statspartssamarbete bör rymmas inom befintliga anslag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna lämnar promemorians bedömning utan invändning.

Skälen för regeringens bedömning

Fördraget

I fördragets artikel 16.1 åläggs varje statspart ”som har möjlighet” att på begäran ge bistånd till statspart som efterfrågar assistans för sitt genomförande av fördraget.

I artikel 17.3 fastslås att statspartskonferensen ska anta finansiella bestämmelser för sin verksamhet och för underordnade organ som kan komma att inrättas, samt för sekretariatets arbete. Statspartskonferensen ska godkänna budget.

Överväganden

Sverige åtar sig genom fördraget att bedriva exportkontroll (artiklarna 2-10), att lagra information om kontrollverksamheten (artikel 12), samt att rapportera om fördragets genomförande samt på årsbasis om export och import (artikel 13). Regeringen bedömer att dessa åtaganden inte innebär merkostnader för statsmakten eftersom det i huvudsak rör sig om verksamhet som redan sker.

Vad gäller deltagande i det löpande statspartssamarbetet kan tre typer av utgifter förutses. Dels kostnader för att delta i internationella möten,

Prop. 2013/14:190 dels bidrag till finansieringen av sekretariat och andra gemensamma kostnader, och dels bidrag till genomförandestöd. Det sista ska ske efter förfråga och på begäran från andra statsparter.

Vad gäller deltagande i internationella möten förväntas det kunna ske inom ramen för berörda myndigheters befintliga anslag.

Vad avser bidrag till finansieringen av sekretariat och gemensamma kostnader för statspartsmöten m.m. konstaterar regeringen att utgifter av liknande slag under budgetåret 2014 belastar anslagsposten 14, övriga internationella organisationer under utgiftsområde 5, Internationell samverkan, ramanslaget 1:1 avgifter till internationella organisationer. Det föreligger ingen konkret bestämmelse i fördraget på vilken kostnadsuppskattningar kan baseras. En överenskommelse om finansieringen får därför beslutas av statsparterna först efter det att fördraget trätt i kraft. Vid en kostnadsuppskattning utifrån andra liknande samarbeten på nedrustnings- och ickespridningsområdet bedömer regeringen att kostnaderna bör kunna inrymmas inom befintligt anslag.

När det gäller förpliktelsen att bidra med genomförandestöd är denna skyldighet till sin natur begränsad. Regeringen konstaterar att Sverige redan idag lämnar ett omfattande stöd för motsvarande ändamål, genom EU-finansierad verksamhet och inom ramen för insatser som finansieras under utgiftsområdena 5 och 7. Mot bakgrund av att ett effektivt genomförande är viktigt för att fördragets önskade effekter ska kunna uppnås kan i ett senare skede regeringens bedömning vara att ytterligare insatser är påkallade från svensk sida. Ett sådant ökat stöd till området får då prövas i den ordning som gäller för sådana kostnader.

6.2 Konsekvenser för företagen

Regeringens bedömning: Den negativa ekonomiska påverkan på svenska företag väntas bli försumbar. Fördraget kan möjligen på sikt gynna svensk försvarsindustri genom mer likvärdiga konkurrensvillkor och en konvergens vad gäller regler och kontroll av handeln.

Promemorians bedömning: I promemorian redovisas ingen bedömning av fördragets ekonomiska konsekvenser för företagen.

Remissinstanserna: Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) och Saab AB bedömer att fördraget, utöver de positiva humanitära och säkerhetspolitiska effekterna, kommer att förbättra konkurrensvillkoren för svensk försvarsindustri, vilken redan omfattas av ett strikt regelverk och en effektiv tillsyn. Fördraget väntas försvåra handeln för länder och företag som agerar ansvarslöst och försvåra den illegala handeln. Man hade gärna sett en striktare reglering då det hade inneburit en större harmoniseringseffekt. *Saab AB* understryker betydelsen för globalt verksamma företag som idag måste upprätthålla kompetens om regelverk och förfaranden i alla de länder där de är verksamma. Fördraget förväntas kunna leda till en långsiktig konvergens också i detta avseende.

Överväganden

Som regeringen har konstaterat uppfyller det svenska regelverket för krigsmaterielexport i huvudsak vapenhandelsfördragets krav. Fördraget ger statsparterna en betydande valfrihet när det gäller det praktiska genomförandet. Regeringen har redogjort för genomförandet av fördraget i avsnitt 5 och konstaterar att fördraget framför allt får betydelse för hanteringen hos tillståndsmyndigheten. Mot bakgrund av detta bedömer regeringen att fördragets ekonomiska påverkan på svenska företag kommer att bli försumbar, eftersom samma tillsyns- och prövningsförfaranden som i dag tillämpas gentemot företagen fortfarande kommer att gälla.

Regeringen instämmer i remissinstansernas bedömning av fördragets möjliga positiva bieffekter för försvarsindustrins långsiktiga villkor. Samtidigt konstateras att det förutsätter en bred anslutning till fördraget och ett effektivt genomförande på nationell nivå i de anslutna staterna.

ARMS TRADE TREATY

UNITED NATIONS
2013

THE ARMS TRADE TREATY

Preamble

The States Parties to this Treaty,

Guided by the purposes and principles of the Charter of the United Nations,

Recalling Article 26 of the Charter of the United Nations which seeks to promote the establishment and maintenance of international peace and security with the least diversion for armaments of the world's human and economic resources,

Underlining the need to prevent and eradicate the illicit trade in conventional arms and to prevent their diversion to the illicit market, or for unauthorized end use and end users, including in the commission of terrorist acts,

Recognizing the legitimate political, security, economic and commercial interests of States in the international trade in conventional arms,

Reaffirming the sovereign right of any State to regulate and control conventional arms exclusively within its territory, pursuant to its own legal or constitutional system,

Acknowledging that peace and security, development and human rights are pillars of the United Nations system and foundations for collective security and recognizing that development, peace and security and human rights are interlinked and mutually reinforcing,

Recalling the United Nations Disarmament Commission Guidelines for international arms transfers in the context of General Assembly resolution 46/36H of 6 December 1991,

Noting the contribution made by the United Nations Programme of Action to Prevent, Combat and Eradicate the Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons in All Its Aspects, as well as the Protocol against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against

Transnational Organized Crime, and the International Instrument to Enable States to Identify and Trace, in a Timely and Reliable Manner, Illicit Small Arms and Light Weapons,

Recognizing the security, social, economic and humanitarian consequences of the illicit and unregulated trade in conventional arms,

Bearing in mind that civilians, particularly women and children, account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict and armed violence,

Recognizing also the challenges faced by victims of armed conflict and their need for adequate care, rehabilitation and social and economic inclusion,

Emphasizing that nothing in this Treaty prevents States from maintaining and adopting additional effective measures to further the object and purpose of this Treaty,

Mindful of the legitimate trade and lawful ownership, and use of certain conventional arms for recreational, cultural, historical, and sporting activities, where such trade, ownership and use are permitted or protected by law,

Mindful also of the role regional organizations can play in assisting States Parties, upon request, in implementing this Treaty,

Recognizing the voluntary and active role that civil society, including non-governmental organizations, and industry can play in raising awareness of the object and purpose of this Treaty, and in supporting its implementation,

Acknowledging that regulation of the international trade in conventional arms and preventing their diversion should not hamper international cooperation and legitimate trade in materiel, equipment and technology for peaceful purposes,

Emphasizing the desirability of achieving universal adherence to this Treaty,

Determined to act in accordance with the following principles;

Principles

- The inherent right of all States to individual or collective self-defence as recognized in Article 51 of the Charter of the United Nations;
- The settlement of international disputes by peaceful means in such a manner that international peace and security, and justice, are not endangered in accordance with Article 2 (3) of the Charter of the United Nations;
- Refraining in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the purposes of the United Nations in accordance with Article 2 (4) of the Charter of the United Nations;
- Non-intervention in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any State in accordance with Article 2 (7) of the Charter of the United Nations;
- Respecting and ensuring respect for international humanitarian law in accordance with, inter alia, the Geneva Conventions of 1949, and respecting and ensuring respect for human rights in accordance with, inter alia, the Charter of the United Nations and the Universal Declaration of Human Rights;
- The responsibility of all States, in accordance with their respective international obligations, to effectively regulate the international trade in conventional arms, and to prevent their diversion, as well as the primary responsibility of all States in establishing and implementing their respective national control systems;
- The respect for the legitimate interests of States to acquire conventional arms to exercise their right to self-defence and for peacekeeping operations; and to produce, export, import and transfer conventional arms;
- Implementing this Treaty in a consistent, objective and non-discriminatory manner,

Have agreed as follows:

Article 1

Object and Purpose

The object of this Treaty is to:

- Establish the highest possible common international standards for regulating or improving the regulation of the international trade in conventional arms;
- Prevent and eradicate the illicit trade in conventional arms and prevent their diversion;

for the purpose of:

- Contributing to international and regional peace, security and stability;
- Reducing human suffering;
- Promoting cooperation, transparency and responsible action by States Parties in the international trade in conventional arms, thereby building confidence among States Parties.

Article 2

Scope

1. This Treaty shall apply to all conventional arms within the following categories:

- (a) Battle tanks;
- (b) Armoured combat vehicles;
- (c) Large-calibre artillery systems;
- (d) Combat aircraft;
- (e) Attack helicopters;
- (f) Warships;

- (g) Missiles and missile launchers; and
- (h) Small arms and light weapons.

2. For the purposes of this Treaty, the activities of the international trade comprise export, import, transit, trans-shipment and brokering, hereafter referred to as “transfer”.

3. This Treaty shall not apply to the international movement of conventional arms by, or on behalf of, a State Party for its use provided that the conventional arms remain under that State Party’s ownership.

Article 3

Ammunition/Munitions

Each State Party shall establish and maintain a national control system to regulate the export of ammunition/munitions fired, launched or delivered by the conventional arms covered under Article 2 (1), and shall apply the provisions of Article 6 and Article 7 prior to authorizing the export of such ammunition/munitions.

Article 4

Parts and Components

Each State Party shall establish and maintain a national control system to regulate the export of parts and components where the export is in a form that provides the capability to assemble the conventional arms covered under Article 2 (1) and shall apply the provisions of Article 6 and Article 7 prior to authorizing the export of such parts and components.

Article 5

General Implementation

1. Each State Party shall implement this Treaty in a consistent, objective and non discriminatory manner, bearing in mind the principles referred to in this Treaty.

2. Each State Party shall establish and maintain a national control system, including a national control list, in order to implement the provisions of this Treaty.

3. Each State Party is encouraged to apply the provisions of this Treaty to the broadest range of conventional arms. National definitions of any of the categories covered under Article 2 (1) (a)-(g) shall not cover less than the descriptions used in the United Nations Register of Conventional Arms at the time of entry into force of this Treaty. For the category covered under Article 2 (1) (h), national definitions shall not cover less than the descriptions used in relevant United Nations instruments at the time of entry into force of this Treaty.

4. Each State Party, pursuant to its national laws, shall provide its national control list to the Secretariat, which shall make it available to other States Parties. States Parties are encouraged to make their control lists publicly available.

5. Each State Party shall take measures necessary to implement the provisions of this Treaty and shall designate competent national authorities in order to have an effective and transparent national control system regulating the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) and of items covered under Article 3 and Article 4.

6. Each State Party shall designate one or more national points of contact to exchange information on matters related to the implementation of this Treaty. Each State Party shall notify the Secretariat, established under Article 18, of its national point(s) of contact and keep the information updated.

Article 6

Prohibitions

1. A State Party shall not authorize any transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, if the transfer would violate its obligations under measures adopted by the United Nations Security Council acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations, in particular arms embargoes.

2. A State Party shall not authorize any transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, if the transfer would violate its relevant international obligations under international agreements to which it is a Party, in particular those relating to the transfer of, or illicit trafficking in, conventional arms.

3. A State Party shall not authorize any transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, if it has knowledge at the time of authorization that the arms or items would be

used in the commission of genocide, crimes against humanity, grave breaches of the Geneva Conventions of 1949, attacks directed against civilian objects or civilians protected as such, or other war crimes as defined by international agreements to which it is a Party.

Article 7

Export and Export Assessment

1. If the export is not prohibited under Article 6, each exporting State Party, prior to authorization of the export of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, under its jurisdiction and pursuant to its national control system, shall, in an objective and non-discriminatory manner, taking into account relevant factors, including information provided by the importing State in accordance with Article 8 (1), assess the potential that the conventional arms or items:

- (a) would contribute to or undermine peace and security;
- (b) could be used to:
 - (i) commit or facilitate a serious violation of international humanitarian law;
 - (ii) commit or facilitate a serious violation of international human rights law;
 - (iii) commit or facilitate an act constituting an offence under international conventions or protocols relating to terrorism to which the exporting State is a Party; or
 - (iv) commit or facilitate an act constituting an offence under international conventions or protocols relating to transnational organized crime to which the exporting State is a Party.

2. The exporting State Party shall also consider whether there are measures that could be undertaken to mitigate risks identified in (a) or (b) in paragraph 1, such as confidence-building measures or jointly developed and agreed programmes by the exporting and importing States.

3. If, after conducting this assessment and considering available mitigating measures, the exporting State Party determines that there is an overriding risk of any of the negative consequences in paragraph 1, the exporting State Party shall not authorize the export.

4. The exporting State Party, in making this assessment, shall take into account the risk of the conventional arms covered under Article 2 (1) or of the items covered under Article 3 or Article 4 being used to commit or facilitate serious acts of gender-based violence or serious acts of violence against women and children.

5. Each exporting State Party shall take measures to ensure that all authorizations for the export of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4 are detailed and issued prior to the export.

6. Each exporting State Party shall make available appropriate information about the authorization in question, upon request, to the importing State Party and to the transit or trans-shipment States Parties, subject to its national laws, practices or policies.

7. If, after an authorization has been granted, an exporting State Party becomes aware of new relevant information, it is encouraged to reassess the authorization after consultations, if appropriate, with the importing State.

Article 8

Import

1. Each importing State Party shall take measures to ensure that appropriate and relevant information is provided, upon request, pursuant to its national laws, to the exporting State Party, to assist the exporting State Party in conducting its national export assessment under Article 7. Such measures may include end use or end user documentation.

2. Each importing State Party shall take measures that will allow it to regulate, where necessary, imports under its jurisdiction of conventional arms covered under Article 2 (1). Such measures may include import systems.

3. Each importing State Party may request information from the exporting State Party concerning any pending or actual export authorizations where the importing State Party is the country of final destination.

Article 9

Transit or trans-shipment

Each State Party shall take appropriate measures to regulate, where necessary and feasible, the transit or trans-shipment under its jurisdiction of

conventional arms covered under Article 2 (1) through its territory in accordance with relevant international law.

Article 10

Brokering

Each State Party shall take measures, pursuant to its national laws, to regulate brokering taking place under its jurisdiction for conventional arms covered under Article 2 (1). Such measures may include requiring brokers to register or obtain written authorization before engaging in brokering.

Article 11

Diversion

1. Each State Party involved in the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) shall take measures to prevent their diversion.
2. The exporting State Party shall seek to prevent the diversion of the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) through its national control system, established in accordance with Article 5 (2), by assessing the risk of diversion of the export and considering the establishment of mitigation measures such as confidence-building measures or jointly developed and agreed programmes by the exporting and importing States. Other prevention measures may include, where appropriate: examining parties involved in the export, requiring additional documentation, certificates, assurances, not authorizing the export or other appropriate measures.
3. Importing, transit, trans-shipment and exporting States Parties shall cooperate and exchange information, pursuant to their national laws, where appropriate and feasible, in order to mitigate the risk of diversion of the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1).
4. If a State Party detects a diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1), the State Party shall take appropriate measures, pursuant to its national laws and in accordance with international law, to address such diversion. Such measures may include alerting potentially affected States Parties, examining diverted shipments of such conventional arms covered under Article 2 (1), and taking follow-up measures through investigation and law enforcement.
5. In order to better comprehend and prevent the diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1), States Parties are encouraged to

share relevant information with one another on effective measures to address diversion. Such information may include information on illicit activities including corruption, international trafficking routes, illicit brokers, sources of illicit supply, methods of concealment, common points of dispatch, or destinations used by organized groups engaged in diversion.

6. States Parties are encouraged to report to other States Parties, through the Secretariat, on measures taken in addressing the diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1).

Article 12

Record keeping

1. Each State Party shall maintain national records, pursuant to its national laws and regulations, of its issuance of export authorizations or its actual exports of the conventional arms covered under Article 2 (1).

2. Each State Party is encouraged to maintain records of conventional arms covered under Article 2 (1) that are transferred to its territory as the final destination or that are authorized to transit or trans-ship territory under its jurisdiction.

3. Each State Party is encouraged to include in those records: the quantity, value, model/type, authorized international transfers of conventional arms covered under Article 2 (1), conventional arms actually transferred, details of exporting State(s), importing State(s), transit and trans-shipment State(s), and end users, as appropriate.

4. Records shall be kept for a minimum of ten years.

Article 13

Reporting

1. Each State Party shall, within the first year after entry into force of this Treaty for that State Party, in accordance with Article 22, provide an initial report to the Secretariat of measures undertaken in order to implement this Treaty, including national laws, national control lists and other regulations and administrative measures. Each State Party shall report to the Secretariat on any new measures undertaken in order to implement this Treaty, when appropriate. Reports shall be made available, and distributed to States Parties by the Secretariat.

2. States Parties are encouraged to report to other States Parties, through the Secretariat, information on measures taken that have been proven effective in addressing the diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1).

3. Each State Party shall submit annually to the Secretariat by 31 May a report for the preceding calendar year concerning authorized or actual exports and imports of conventional arms covered under Article 2 (1). Reports shall be made available, and distributed to States Parties by the Secretariat. The report submitted to the Secretariat may contain the same information submitted by the State Party to relevant United Nations frameworks, including the United Nations Register of Conventional Arms. Reports may exclude commercially sensitive or national security information.

Article 14

Enforcement

Each State Party shall take appropriate measures to enforce national laws and regulations that implement the provisions of this Treaty.

Article 15

International Cooperation

1. States Parties shall cooperate with each other, consistent with their respective security interests and national laws, to effectively implement this Treaty.

2. States Parties are encouraged to facilitate international cooperation, including exchanging information on matters of mutual interest regarding the implementation and application of this Treaty pursuant to their respective security interests and national laws.

3. States Parties are encouraged to consult on matters of mutual interest and to share information, as appropriate, to support the implementation of this Treaty.

4. States Parties are encouraged to cooperate, pursuant to their national laws, in order to assist national implementation of the provisions of this Treaty, including through sharing information regarding illicit activities and actors and in order to prevent and eradicate diversion of conventional arms covered under Article 2 (1).

5. States Parties shall, where jointly agreed and consistent with their national laws, afford one another the widest measure of assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to violations of national measures established pursuant to this Treaty.

6. States Parties are encouraged to take national measures and to cooperate with each other to prevent the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) becoming subject to corrupt practices.

7. States Parties are encouraged to exchange experience and information on lessons learned in relation to any aspect of this Treaty.

Article 16

International Assistance

1. In implementing this Treaty, each State Party may seek assistance including legal or legislative assistance, institutional capacity-building, and technical, material or financial assistance. Such assistance may include stockpile management, disarmament, demobilization and reintegration programmes, model legislation, and effective practices for implementation. Each State Party in a position to do so shall provide such assistance, upon request.

2. Each State Party may request, offer or receive assistance through, inter alia, the United Nations, international, regional, subregional or national organizations, non-governmental organizations, or on a bilateral basis.

3. A voluntary trust fund shall be established by States Parties to assist requesting States Parties requiring international assistance to implement this Treaty. Each State Party is encouraged to contribute resources to the fund.

Article 17

Conference of States Parties

1. A Conference of States Parties shall be convened by the provisional Secretariat, established under Article 18, no later than one year following the entry into force of this Treaty and thereafter at such other times as may be decided by the Conference of States Parties.

2. The Conference of States Parties shall adopt by consensus its rules of procedure at its first session.

3. The Conference of States Parties shall adopt financial rules for itself as well as governing the funding of any subsidiary bodies it may establish as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat. At each ordinary session, it shall adopt a budget for the financial period until the next ordinary session.

4. The Conference of States Parties shall:

(a) Review the implementation of this Treaty, including developments in the field of conventional arms;

(b) Consider and adopt recommendations regarding the implementation and operation of this Treaty, in particular the promotion of its universality;

(c) Consider amendments to this Treaty in accordance with Article 20;

(d) Consider issues arising from the interpretation of this Treaty;

(e) Consider and decide the tasks and budget of the Secretariat;

(f) Consider the establishment of any subsidiary bodies as may be necessary to improve the functioning of this Treaty; and

(g) Perform any other function consistent with this Treaty.

5. Extraordinary meetings of the Conference of States Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of States Parties, or at the written request of any State Party provided that this request is supported by at least two-thirds of the States Parties.

Article 18

Secretariat

1. This Treaty hereby establishes a Secretariat to assist States Parties in the effective implementation of this Treaty. Pending the first meeting of the Conference of States Parties, a provisional Secretariat will be responsible for the administrative functions covered under this Treaty.

2. The Secretariat shall be adequately staffed. Staff shall have the necessary expertise to ensure that the Secretariat can effectively undertake the responsibilities described in paragraph 3.

3. The Secretariat shall be responsible to States Parties. Within a minimized structure, the Secretariat shall undertake the following responsibilities:

- (a) Receive, make available and distribute the reports as mandated by this Treaty;
- (b) Maintain and make available to States Parties the list of national points of contact;
- (c) Facilitate the matching of offers of and requests for assistance for Treaty implementation and promote international cooperation as requested;
- (d) Facilitate the work of the Conference of States Parties, including making arrangements and providing the necessary services for meetings under this Treaty; and
- (e) Perform other duties as decided by the Conferences of States Parties.

Article 19

Dispute Settlement

1. States Parties shall consult and, by mutual consent, cooperate to pursue settlement of any dispute that may arise between them with regard to the interpretation or application of this Treaty including through negotiations, mediation, conciliation, judicial settlement or other peaceful means.
2. States Parties may pursue, by mutual consent, arbitration to settle any dispute between them, regarding issues concerning the interpretation or application of this Treaty.

Article 20

Amendments

1. Six years after the entry into force of this Treaty, any State Party may propose an amendment to this Treaty. Thereafter, proposed amendments may only be considered by the Conference of States Parties every three years.
2. Any proposal to amend this Treaty shall be submitted in writing to the Secretariat, which shall circulate the proposal to all States Parties, not less than

180 days before the next meeting of the Conference of States Parties at which amendments may be considered pursuant to paragraph 1. The amendment shall be considered at the next Conference of States Parties at which amendments may be considered pursuant to paragraph 1 if, no later than 120 days after its circulation by the Secretariat, a majority of States Parties notify the Secretariat that they support consideration of the proposal.

3. The States Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall, as a last resort, be adopted by a three-quarters majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of States Parties. For the purposes of this Article, States Parties present and voting means States Parties present and casting an affirmative or negative vote. The Depositary shall communicate any adopted amendment to all States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for each State Party that has deposited its instrument of acceptance for that amendment, ninety days following the date of deposit with the Depositary of the instruments of acceptance by a majority of the number of States Parties at the time of the adoption of the amendment. Thereafter, it shall enter into force for any remaining State Party ninety days following the date of deposit of its instrument of acceptance for that amendment.

Article 21

Signature, Ratification, Acceptance, Approval or Accession

1. This Treaty shall be open for signature at the United Nations Headquarters in New York by all States from 3 June 2013 until its entry into force.

2. This Treaty is subject to ratification, acceptance or approval by each signatory State.

3. Following its entry into force, this Treaty shall be open for accession by any State that has not signed the Treaty.

4. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article 22

Entry into Force

1. This Treaty shall enter into force ninety days following the date of the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance or approval with the Depositary.
2. For any State that deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession subsequent to the entry into force of this Treaty, this Treaty shall enter into force for that State ninety days following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 23

Provisional Application

Any State may at the time of signature or the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it will apply provisionally Article 6 and Article 7 pending the entry into force of this Treaty for that State.

Article 24

Duration and Withdrawal

1. This Treaty shall be of unlimited duration.
2. Each State Party shall, in exercising its national sovereignty, have the right to withdraw from this Treaty. It shall give notification of such withdrawal to the Depositary, which shall notify all other States Parties. The notification of withdrawal may include an explanation of the reasons for its withdrawal. The notice of withdrawal shall take effect ninety days after the receipt of the notification of withdrawal by the Depositary, unless the notification of withdrawal specifies a later date.
3. A State shall not be discharged, by reason of its withdrawal, from the obligations arising from this Treaty while it was a Party to this Treaty, including any financial obligations that it may have accrued.

Article 25

Reservations

1. At the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, each State may formulate reservations, unless the reservations are incompatible with the object and purpose of this Treaty.
2. A State Party may withdraw its reservation at any time by notification to this effect addressed to the Depositary.

Article 26

Relationship with other international agreements

1. The implementation of this Treaty shall not prejudice obligations undertaken by States Parties with regard to existing or future international agreements, to which they are parties, where those obligations are consistent with this Treaty.
2. This Treaty shall not be cited as grounds for voiding defence cooperation agreements concluded between States Parties to this Treaty.

Article 27

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Treaty.

Article 28

Authentic Texts

The original text of this Treaty, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

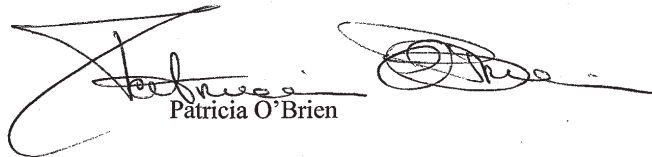
DONE AT NEW YORK, this second day of April, two thousand and thirteen.

I hereby certify that the foregoing text is a true copy of the Arms Trade Treaty, adopted by the General Assembly of the United Nations on 2 April 2013, the original of which is deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Je certifie que le texte qui précède est une copie conforme du Traité sur le commerce des armes, adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies le 2 avril 2013, dont l'original se trouve déposé auprès du Secrétaire général des Nations Unies.

For the Secretary-General,
The Legal Counsel
(Under-Secretary-General
for Legal Affairs)

Pour le Secrétaire général,
Le Conseiller juridique
(Secrétaire général adjoint
aux affaires juridiques)

Patricia O'Brien

United Nations
New York, 13 May 2013

Organisation des Nations Unies
New York, le 13 mai 2013

Inledning

De stater som är parter i detta fördrag,

som vägleds av ändamålen och principerna i Förenta nationernas stadga,

som erinrar om artikel 26 i Förenta nationernas stadga som syftar till att främja upprättande och upprätthållande av internationell fred och säkerhet med minsta möjliga uppoffring av världens mänskliga och ekonomiska tillgångar för rustningsändamål,

som betonar behovet av att förebygga och utrota den olagliga handeln med konventionella vapen och förhindra att dessa vapen avleds till den illegala marknaden eller till otillåten slutanvändning och otillåtna slutanvändare, däribland för att utföra terrordåd,

som erkänner staternas legitima politiska, säkerhetsrelaterade, ekonomiska och kommersiella intressen av en internationell handel med konventionella vapen,

som bekräftar varje stats suveräna rätt att reglera och kontrollera konventionella vapen inom sitt eget territorium i enlighet med sin egen rättsordning,

som är medvetna om att fred och säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter är grundpelare i Förenta nationernas system och grundläggande för en gemensam säkerhet, och inser att utveckling, fred och säkerhet och mänskliga rättigheter är sammanlänkade med och stärker varandra,

som erinrar om Förenta nationernas nedrustningskommittés riktlinjer för internationella vapenöverföringar i samband med generalförsamlingens resolution 46/36 H av den 6 december 1991,

som uppmärksammar de bidrag som har lämnats genom Förenta nationernas handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, liksom tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, samt det internationella instrumentet för att göra det möjligt för stater att i tid och på ett tillförlitligt sätt identifiera och spåra olagliga små och lätta vapen,

som är medvetna om de säkerhetsrelaterade, sociala, ekonomiska, och humanitära konsekvenserna av olaglig och oreglerad handel med konventionella vapen,

som beaktar att den övervägande delen av dem som drabbas av väpnade konflikter och väpnat våld är civila, särskilt kvinnor och barn,

som även är medvetna om de utmaningar som offren för väpnade konflikter står inför och om deras behov av lämplig vård och rehabilitering samt av social och ekonomisk delaktighet,

som betonar att inget i detta fördrag hindrar stater från att upprätthålla och vidta ytterligare verkningsfulla åtgärder för att främja fördragets mål och syfte,

som beaktar den lagliga handeln med, det lagenliga ägarskapet av och den lagenliga användningen av vissa konventionella vapen för rekreation, kulturella, historiska och sportsliga aktiviteter där sådan handel, sådant ägarskap och sådan användning är tillåtna eller skyddade i lag,

som även beaktar den roll som regionala organisationer kan spela genom att på begäran bistå statsparterna i genomförandet av detta fördrag,

som är medvetna om den frivilliga och aktiva roll som det civila samhället, däribland frivilligorganisationerna och näringslivet kan spela genom att informera om fördragets mål och syfte och genom att stödja genomförandet av fördraget,

som erkänner att reglering av den internationella handeln med konventionella vapen och förebyggande av deras avledning inte ska få hämma internationellt samarbete och laglig handel med materiel, utrustning och teknik för fredliga ändamål,

som framhåller att en universell anslutning till detta fördrag är önskvärd,

som är fast beslutna att agera enligt följande principer:

Principer

– alla staters naturliga rätt till individuellt eller kollektivt självförsvar som erkänns i artikel 51 i Förenta nationernas stadga,

– att lösa internationella tvister med fredliga medel på sådant sätt att internationell fred och säkerhet samt rättvisan inte sätts i fara, i enlighet med artikel 2.3 i Förenta nationernas stadga,

– att i sina internationella förbindelser avhålla sig från hot om eller bruk av våld, vare sig riktat mot någon annan stats territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på annat sätt oförenligt med Förenta nationernas ändamål, i enlighet med artikel 2.4 i Förenta nationernas stadga,

– att inte ingripa i frågor som väsentligen faller inom vederbörande stats egen behörighet, i enlighet med artikel 2.7 i Förenta nationernas stadga,

– att respektera och säkerställa respekt för internationell humanitär rätt i enlighet med bland annat Genèvekonventionerna från 1949 och att respektera och säkerställa respekt för de mänskliga rättigheterna i enlighet

– att alla stater i enlighet med sina internationella förpliktelser ansvarar för att effektivt reglera den internationella handeln med konventionella vapen och att förebygga deras avledning, samt bär det huvudsakliga ansvaret för att inrätta och genomföra nationella kontrollsystem,

– respekt för staters legitima intresse av att förvärva konventionella vapen och utöva sin rätt till självförsvar och till fredsbevarande operationer samt att tillverka, exportera, importera och överföra konventionella vapen,

– att genomföra detta fördrag på ett konsekvent, objektivet och icke-diskriminerande sätt,

har kommit överens om följande.

Artikel 1 **Mål och syfte**

Målet med detta fördrag är att

– fastställa högsta möjliga gemensamma internationella normer för att reglera eller förbättra regleringen av den internationella handeln med konventionella vapen,

– förebygga och utrota den olagliga handeln med konventionella vapen samt förhindra deras avledning,

i syfte att

– bidra till internationell och regional fred, säkerhet och stabilitet,

– minska mänskligt lidande,

– främja samarbete, öppenhet och ansvarsfullt agerande av statsparterna i den internationella handeln med konventionella vapen och därigenom skapa ömsesidigt förtroende mellan statsparterna.

Artikel 2 **Tillämpningsområde**

1. Detta fördrag ska vara tillämpligt på alla konventionella vapen som ingår i följande kategorier:

a) stridsvagnar,

b) bepansrade stridsfordon,

c) grovkalibriga artillerisystem,

Prop. 2013/14:190 d) stridsflygplan,
Bilaga 2

e) attackhelikoptrar,

f) krigsfartyg,

g) robotar och deras utskjutningsanordningar och

h) små och lätta vapen.

2. Vid tillämpningen av detta fördrag innefattar uttrycket internationell handel aktiviteterna export, import, transitering, omlastning och förmedling, nedan kallade *överföring*.

3. Detta fördrag ska inte tillämpas på internationella transporter av konventionella vapen som genomförs av en statspart, eller för en statsparts räkning, för statspartens eget bruk, under förutsättning att dessa konventionella vapen kvarstår i den statspartens ägo.

Artikel 3 Ammunition/Stridsdelar

Varje statspart ska inrätta och upprätthålla ett nationellt kontrollsystem för att reglera exporten av ammunition/stridsdelar som avfyras, utskjuts eller utplaceras med konventionella vapen som omfattas av tillämpningsområdet enligt artikel 2.1, och ska tillämpa bestämmelserna i artiklarna 6 och 7 innan de beviljar tillstånd till export av sådan ammunition/sådana stridsdelar.

Artikel 4 Delar och komponenter

Varje statspart ska inrätta och upprätthålla ett nationellt kontrollsystem för att reglera exporten av delar och komponenter om exporten sker i en form som gör det möjligt att sätta samman de konventionella vapen som omfattas av tillämpningsområdet enligt artikel 2.1, och ska tillämpa bestämmelserna i artiklarna 6 och 7 innan de beviljar tillstånd till export av sådana delar och komponenter.

Artikel 5 Allmänt genomförande

1. Varje statspart ska genomföra detta fördrag på ett konsekvent, objektivt och icke-diskriminerande sätt, med beaktande av de principer som anges i detta fördrag.

2. Varje statspart ska inrätta och upprätthålla ett nationellt kontrollsystem inklusive en nationell kontrollförteckning, i syfte att genomföra bestämmelserna i detta fördrag.

3. Varje statspart uppmanas att tillämpa bestämmelserna i detta Prop. 2013/14:190 fördrag på ett så brett spektrum av konventionella vapen som möjligt. Bilaga 2
Nationella definitioner av varje kategori som omfattas av artikel 2.1 a–g får inte omfatta mindre än de beskrivningar som används i Förenta nationernas register över konventionella vapen vid tidpunkten för ikraftträdandet av detta fördrag. Nationella definitioner av kategorin som omfattas av artikel 2.1 h får inte omfatta mindre än de beskrivningar som används i Förenta nationernas relevanta instrument vid tidpunkten för ikraftträdandet av detta fördrag.

4. Varje statspart ska, i enlighet med nationell lag, lämna in sin nationella kontrollförteckning till sekretariatet som ska göra den tillgänglig för de andra statsparterna. Statsparterna uppmanas att göra sina kontrollförteckningar tillgängliga för allmänheten.

5. Varje statspart ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra bestämmelserna i detta fördrag och ska utse behöriga nationella myndigheter i syfte att åstadkomma ett effektivt och öppet nationellt kontrollsystem för att reglera överföringen av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 och av materiel som omfattas av artiklarna 3 och 4.

6. Varje statspart ska utse en eller flera nationella kontaktpunkter för utbyte av information i frågor som rör genomförandet av detta fördrag. Varje statspart ska meddela sin eller sina nationella kontaktpunkter till det sekretariat som inrättas i enlighet med artikel 18 och se till att denna information hålls uppdaterad.

Artikel 6

Förbud

1. En statspart får inte bevilja överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller materiel som omfattas av artikel 3 eller 4, om överföringen skulle stå i strid med statspartens förpliktelser enligt åtgärder som antagits av Förenta nationernas säkerhetsråd med stöd av kapitel VII i Förenta nationernas stadga, särskilt vapenembargon.

2. En statspart får inte bevilja överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller materiel som omfattas av artikel 3 eller 4, om överföringen skulle stå i strid med statspartens relevanta internationella förpliktelser enligt internationella överenskommelser som den är part i, särskilt de som avser överföring av eller olaglig handel med konventionella vapen.

3. En statspart får inte bevilja överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller materiel som omfattas av artikel 3 eller 4, om den vid tidpunkten för beviljandet har vetskap om att dessa vapen eller denna materiel skulle komma att användas för att begå folkmord, brott mot mänskligheten eller svåra överträdelser av Genèvekonventionerna från 1949, för att genomföra anfall riktade mot civil egendom eller civila som åtnjuter skydd i den egenskapen, eller för att begå andra

Artikel 7

Export och bedömning av ansökan om exporttillstånd

1. Om exporten inte är förbjuden enligt artikel 6, ska varje exporterande statspart innan exporttillstånd beviljas för konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller materiel som omfattas av artikel 3 eller 4, inom sin jurisdiktion och i enlighet med sitt nationella kontrollsystem på ett objektivt och icke-diskriminerande sätt, med beaktande av relevanta omständigheter, däribland information som den importerande staten lämnar i enlighet med artikel 8.1, göra en bedömning av huruvida dessa konventionella vapen eller denna materiel

a) skulle bidra till eller undergräva fred och säkerhet,

b) skulle kunna användas för

i) att begå eller underlätta en allvarlig kränkning av internationell humanitär rätt,

ii) att begå eller underlätta en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna,

iii) att begå eller underlätta handlingar som utgör brott enligt internationella konventioner eller protokoll om terrorism som den exporterande staten är part i eller

iv) att begå eller underlätta handlingar som utgör brott enligt internationella konventioner eller protokoll om gränsöverskridande organiserad brottslighet som den exporterande staten är part i.

2. Den exporterande statsparten ska också överväga huruvida åtgärder kan vidtas för att minska de risker som avses i punkt 1 a och b, såsom förtroendeskapande åtgärder eller program som gemensamt utarbetas och antas av de exporterande och importerande staterna.

3. Om den exporterande statsparten, efter att ha gjort den här bedömningen och övervägt åtgärder som minskar riskerna, kommer fram till att det föreligger en övervägande risk för någon av de negativa följderna i punkt 1, får den inte bevilja exporttillstånd.

4. Vid sin bedömning ska den exporterande statsparten beakta risken för att konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller materiel som omfattas av artikel 3 eller 4, används för att begå allvarliga könsrelaterade våldshandlingar eller allvarliga våldshandlingar mot kvinnor och barn eller för att underlätta sådana våldshandlingar.

5. Varje exporterande statspart ska vidta åtgärder för att säkerställa att alla exporttillstånd för konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller

materiel som omfattas av artikel 3 eller 4 är detaljerade och utfärdas före exporten. Prop. 2013/14:190
Bilaga 2

6. Varje exporterande statspart ska på begäran och i enlighet med nationell lag, praxis eller policy lämna lämplig information om tillståndet i fråga till den importerande statsparten och till statsparter som transiterar eller lastar om.

7. En exporterande statspart som efter beviljandet av ett exporttillstånd får ny relevant information uppmantras att göra en ny bedömning av tillståndet efter samråd, om det är lämpligt, med den importerande staten.

Artikel 8 **Import**

1. Varje importerande statspart ska vidta åtgärder för att säkerställa att lämpliga och relevanta uppgifter, på begäran och i enlighet med nationell lag lämnas till den exporterande statsparten för att bistå den exporterande statsparten i dess nationella bedömning av exporten i enlighet med artikel 7. Dessa åtgärder kan innefatta dokumentering av slutanvändning eller slutanvändare.

2. Varje importerande statspart ska vidta åtgärder för att vid behov kunna reglera import inom sin jurisdiktion av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1. Dessa åtgärder kan innefatta importmekanismer.

3. Varje importerande statspart får begära uppgifter av den exporterande statsparten om pågående ärenden eller beviljade exporttillstånd där den importerande statsparten är slutdestinationsland.

Artikel 9 **Transitering eller omlastning**

Varje statspart ska i enlighet med relevant internationell rätt vidta lämpliga åtgärder för att inom sin jurisdiktion, när det är nödvändigt och möjligt, reglera transiteringen genom eller omlastningen inom sitt territorium av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

Artikel 10 **Förmedling**

Varje statspart ska vidta åtgärder i enlighet med nationell lag för att reglera förmedling inom sin jurisdiktion av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1. Dessa åtgärder kan innefatta krav på att förmedlare ska registrera sig eller skaffa ett skriftligt tillstånd innan förmedling inleds.

Artikel 11 **Avledning**

1. Varje statspart som deltar i överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 ska vidta åtgärder för att förhindra att de avleds.
2. Den exporterande statsparten ska genom det nationella kontrollsystem som inrättats i enlighet med artikel 5.2 försöka förhindra att konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 avleds genom att bedöma risken för att exporten kan avledas samt överväga att vidta åtgärder för att minska risken, såsom förtroendeskapande åtgärder eller program som gemensamt utarbetas och antas av exporterande och importerande stat. Andra förebyggande åtgärder kan innefatta, när så är lämpligt, kontroll av parter som är inblandade i exporten, krav på kompletterande dokumentation, intyg och försäkringar, avslag av exportansökan eller andra lämpliga åtgärder.
3. Importerande statsparter, statsparter som transiterar eller lastar om och exporterande statsparter ska samarbeta och utbyta information i enlighet med nationell lag, när så är lämpligt och möjligt, för att minska risken för att konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 avleds.
4. Om en statspart upptäcker att konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 har avletts ska den i enlighet med nationell lag och internationell rätt vidta lämpliga åtgärder för att komma tillrätta med denna avledning. Dessa åtgärder kan innefatta att underrätta eventuellt berörda statsparter, att kontrollera avledda transporter av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1, samt att vidta uppföljande åtgärder i form av förundersökning och lagföring.
5. För att få en bättre förståelse för och på ett bättre sätt kunna förhindra att konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 avleds, uppmuntras statsparterna att dela relevant information med varandra om effektiva åtgärder mot avledning. Denna information kan innefatta uppgifter om olagliga aktiviteter, däribland korruption, internationella handelsvägar för olaglig handel, olagliga förmedlare, källor till olagliga leveranser, metoder för hemlighållande, vanliga avsändningsställen eller destinationer som används av organiserade grupper som ägnar sig åt avledning.
6. Statsparterna uppmuntras att via sekretariatet rapportera till andra statsparter om åtgärder som har vidtagits mot avledning av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

Artikel 12 **Registerföring**

1. Varje statspart ska i enlighet med sina nationella lagar och andra författningar föra ett nationellt register över beviljade exporttillstånd för konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller över den faktiska exporten av dessa vapen.

2. Varje statspart uppmanas att föra register över konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 som överförs till dess territorium som slutdestination eller som har beviljats transitering eller omlastning på territorium inom partens jurisdiktion. Prop. 2013/14:190 Bilaga 2

3. Varje statspart uppmanas att i dessa register i lämplig omfattning ange relevant information om mängd, värde, modell eller typ, beviljade internationella överföringar av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1, faktiskt överförda konventionella vapen, samt uppgifter om exporterande stat(er), importerande stat(er), transit- och omlastningsstat(er) samt slutanvändare.

4. Registeruppgifterna ska sparas i minst tio år.

Artikel 13 **Rapportering**

1. Varje statspart ska inom det första året efter fördragets ikraftträdande för den statsparten i enlighet med artikel 22 lämna in en första rapport till sekretariatet om de åtgärder som har vidtagits för att genomföra detta fördrag, däribland nationella lagar, nationella kontrollföreteckningar samt andra bestämmelser och administrativa åtgärder. Varje statspart ska, när så är lämpligt, rapportera till sekretariatet om ytterligare åtgärder som vidtas för att genomföra detta fördrag. Sekretariatet ska göra dessa rapporter tillgängliga och dela ut dem till statsparterna.

2. Statsparterna uppmanas att via sekretariatet rapportera till andra statsparter om åtgärder som har visat sig vara effektiva mot avledning av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

3. Varje statspart ska årligen före den 31 maj till sekretariatet lämna in en rapport om beviljad eller faktisk export och import av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 under det föregående kalenderåret. Sekretariatet ska göra rapporterna tillgängliga för och dela ut dem till statsparterna. Rapporterna till sekretariatet kan innehålla samma uppgifter som statsparten har lämnat till andra relevanta FN-mekanismer, däribland Förenta nationernas register över konventionella vapen. I rapporterna får information som är känslig ur kommersiell synpunkt eller ur nationell säkerhetssynpunkt utelämnas.

Artikel 14 **Efterlevnad**

Varje statspart ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av de nationella lagar och andra författningar som genomför bestämmelserna i detta fördrag.

Artikel 15 **Internationellt samarbete**

1. Statsparterna ska i enlighet med sina säkerhetsintressen och nationell lag samarbeta med varandra för att effektivt genomföra detta fördrag.
2. Statsparterna uppmuntras att i enlighet med sina säkerhetsintressen och nationell lag underlätta internationellt samarbete, däribland utbyte av information i frågor av gemensamt intresse som hänför sig till genomförandet och tillämpningen av detta fördrag.
3. Statsparterna uppmuntras att samråda med varandra i frågor av gemensamt intresse och att, på lämpligt sätt, dela information med varandra för att bidra till genomförandet av detta fördrag.
4. Statsparterna uppmuntras att i enlighet med nationell lag samarbeta med varandra för att främja det nationella genomförandet av bestämmelserna i detta fördrag, däribland genom att dela information med varandra om olagliga aktiviteter och aktörer, samt för att förebygga och utrota avledning av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.
5. Statsparterna ska när de kommer överens om det och i enlighet med nationell lag bistå varandra i så stor utsträckning som möjligt vid utredningar, åtal och rättsliga förfaranden som hänför sig till brott mot nationella åtgärder som vidtagits i enlighet med detta fördrag.
6. Statsparterna uppmuntras att vidta nationella åtgärder och att samarbeta med varandra i syfte att förebygga korruption i samband med överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1
7. Statsparterna uppmuntras att utbyta erfarenheter och information om sina lärodomar med avseende på olika aspekter av detta fördrag.

Artikel 16 **Internationellt bistånd**

1. Vid genomförandet av detta fördrag får varje statspart be om bistånd, däribland bistånd i rättsliga frågor eller lagstiftningsfrågor, institutionellt kapacitetsbyggande och tekniskt, materiellt eller finansiellt bistånd. Detta bistånd kan innefatta lagerhantering, nedrustning, demobilisering och återanpassningsprogram, utarbetande av modellagstiftning samt effektiva genomförandemetoder. Varje statspart som har möjlighet ska på begäran ge sådant bistånd.
2. Varje statspart får be om, erbjuda eller ta emot bistånd bland annat genom Förenta nationerna, internationella, regionala, subregionala eller nationella organisationer, frivilligorganisationer eller på bilateral basis.
3. Statsparterna ska inrätta en frivillig fond för att bistå statsparter som efterfrågar internationellt bistånd att genomföra detta fördrag. Varje statspart uppmuntras att bidra med medel till fonden.

Artikel 17 **Statspartskonferens**

1. Det provisoriska sekretariat som inrättas genom artikel 18 i detta fördrag ska sammankalla en statspartskonferens senast ett år efter det att detta fördrag har trätt i kraft och därefter vid tidpunkter som kan bestämmas av statspartskonferensen.
2. Vid sitt första möte ska statspartskonferensen enhälligt anta sin arbetsordning.
3. Statspartskonferensen ska anta finansiella bestämmelser för sin verksamhet såväl som för underordnade organ som kan komma att inrättas samt finansiella regler för sekretariatets arbete. Vid varje ordinarie möte ska statspartskonferensen godkänna en budget för verksamhetsperioden fram till påföljande ordinarie möte.
4. Statspartskonferensen ska
 - a) granska genomförandet av detta fördrag, däribland utvecklingen inom området för konventionella vapen,
 - b) överväga och anta rekommendationer rörande genomförandet av detta fördrag och dess verksamhet, i synnerhet vad gäller främjandet av dess universalitet,
 - c) ta ställning till förslag om ändring av detta fördrag i enlighet med artikel 20,
 - d) ta ställning till frågor som gäller tolkningen av detta fördrag,
 - e) ta ställning till och besluta om sekretariatets arbetsuppgifter och budget,
 - f) överväga inrättandet av underställda organ som kan krävas för att detta fördrag ska fungera bättre och
 - g) utföra andra uppgifter som är förenliga med detta fördrag.
5. Extraordinära statspartsmöten ska hållas vid sådana andra tillfällen som statspartskonferensen bedömer nödvändiga, eller på skriftlig begäran av någon statspart under förutsättning att sådan begäran stöds av minst två tredjedelar av statsparterna.

Artikel 18 **Sekretariatet**

1. Detta fördrag inrättar härmed ett sekretariat för att bistå statsparterna i arbetet med att effektivt genomföra fördraget. I avvaktan på statspartskonferensens första möte ansvarar ett provisoriskt sekretariat för de administrativa uppgifterna enligt detta fördrag.

2. Sekretariatet ska vara bemannat på lämpligt sätt. Personalen ska ha den sakkunskap som behövs för att säkerställa att sekretariatet effektivt kan utföra sina uppgifter enligt punkt 3.

3. Sekretariatet är ansvarigt inför statsparterna. Med minsta möjliga organisation ska sekretariatet ansvara för att

a) ta emot, tillgängliggöra och dela ut de rapporter som fastställs i fördraget,

b) upprätthålla en lista över nationella kontaktpunkter och göra den tillgänglig för statsparterna,

c) på begäran underlätta samordningen av framställningar och erbjudanden om bistånd för genomförandet av detta fördrag och främja internationellt samarbete,

d) bistå statsparts-konferensen i dess arbete, däribland att förbereda möten enligt detta fördrag och tillhandahålla den service som krävs för dessa och

e) utföra andra uppgifter som statsparts-konferensen bestämmer.

Artikel 19 **Tvistlösning**

1. Statsparter ska konsultera varandra och i samförstånd samarbeta för att lösa tvister som kan uppstå mellan dem om tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag bland annat genom förhandlingar, medling, förlikning, rättsliga förfaranden eller andra fredliga metoder.

2. Statsparterna kan i samförstånd hänskjuta en tvist om tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag till skiljeförfarande.

Artikel 20 **Ändring av fördraget**

1. Sex år efter det att detta fördrag har trätt i kraft kan varje statspart föreslå ändringar i fördraget. Därefter kan statsparts-konferensen behandla ändringsförslag endast vart tredje år.

2. Ett förslag om ändring av detta fördrag ska lämnas skriftligen till sekretariatet som vidarebefordrar förslaget till alla statsparter minst 180 dagar före påföljande statspartsmöte vid vilket ändringar enligt punkt 1 kan behandlas. Ändringen ska tas upp till behandling vid följande statsparts-konferens vid vilken ändringar enligt punkt 1 kan behandlas, om majoriteten av statsparterna senast 120 dagar från det att sekretariatet har vidarebefordrat ändringsförslaget meddelar sekretariatet att den godkänner att förslaget tas upp till behandling.

3. Statsparterna ska göra sitt yttersta för att nå enhällighet om varje ändring. Om enhällighet alla försök till trots inte kan nås, ska ändringen i sista hand godkännas med tre fjärdedelars majoritet av de närvarande och röstande statsparterna vid statspartsmötet. I denna artikel avses med närvarande och röstande statsparter de närvarande statsparterna som röstar för eller emot förslaget. Depositarien ska underrätta alla statsparter om antagna ändringar. Prop. 2013/14:190 Bilaga 2

4. En ändring som har antagits i enlighet med punkt 3 träder i kraft för varje statspart som har deponerat sitt godtagandeinstrument i fråga om ändringen nittio dagar efter det att majoriteten av fördragsstatsparterna vid tidpunkten för godtagandet av ändringen har deponerat sina godtagandeinstrument hos depositarien. Därefter träder ändringen i kraft för varje annan statspart nittio dagar efter det att statsparten i fråga har deponerat sitt godtagandeinstrument i fråga om ändringen.

Artikel 21

Undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning

1. Detta fördrag ska vara öppet för undertecknande av alla stater vid Förenta nationernas högkvarter i New York från och med den 3 juni 2013 till dess det träder i kraft.
2. Detta fördrag förutsätter ratifikation, godtagande eller godkännande av varje undertecknande stat.
3. Efter det att detta fördrag har trätt i kraft ska det vara öppet för anslutning av alla stater som inte har undertecknat fördraget.
4. Ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrumenten ska deponeras hos depositarien.

Artikel 22

Ikraftträdande

1. Detta fördrag träder i kraft nittio dagar efter den dag då det femtionde ratifikations-, godtagande- eller godkännande-instrumentet har deponerats hos depositarien.
2. För varje stat som deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument efter fördragets ikraftträdande träder fördraget i kraft nittio dagar efter det att denna stats ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument deponerades.

Artikel 23

Provisorisk tillämpning

Varje stat kan vid undertecknandet eller vid deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument avge en förklaring om att den kommer att tillämpa artiklarna 6 och 7 provisoriskt innan fördraget för den statens del träder i kraft.

Artikel 24 **Giltighetstid och frånträde**

1. Detta fördrag gäller på obestämd tid.
2. Varje statspart har i kraft av sin nationella suveränitet rätt att frånträda detta fördrag. Statsparten ska underrätta depositarien om frånträdet och depositarien underrättar alla andra statsparter. Underrättelsen om frånträde kan innehålla en redogörelse för orsakerna till frånträdet. Anmälan om frånträdet får verkan nittio dagar efter det att depositarien har tagit emot underrättelsen om frånträde, om inte en senare tidpunkt anges i underrättelsen.
3. Genom sitt frånträde befrias en stat inte från förpliktelser som har uppstått till följd av fördraget medan den var part i fördraget, däribland eventuella ekonomiska förpliktelser som kan ha uppkommit för staten i fråga.

Artikel 25 **Förbehåll**

1. En statspart kan göra förbehåll mot bestämmelser i detta fördrag vid tidpunkten för undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, om inte förbehållen står i strid med fördragets mål och syfte.
2. En statspart kan när som helst återta ett förbehåll genom att underrätta depositarien om detta.

Artikel 26 **Förhållande till andra internationella överenskommelser**

1. Genomförandet av detta fördrag ska inte inverka på statsparternas förpliktelser enligt gällande eller framtida internationella överenskommelser som de är parter i, om förpliktelserna i fråga är förenliga med detta fördrag.
2. Detta fördrag får inte åberopas som grund för att ogiltigförklara avtal om försvarssamarbete som slutits mellan stater som är parter i detta fördrag.

Artikel 27 **Depositarie**

Förenta nationernas generalsekreterare är depositarie för detta fördrag.

Artikel 28
Giltiga texter

Prop. 2013/14:190
Bilaga 2

Originaltexten till detta fördrag, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

UPPRÄTTAT I NEW YORK den andra april tjugohundratretton.

Sammanfattning av promemorian (Ds 2013:74)

I promemorian behandlas frågan om Sveriges tillträde till FN:s vapenhandelsfördrag (eng. *Arms Trade Treaty*, ATT). Fördraget antogs av FN:s generalförsamling den 2 april 2013 och öppnades för undertecknande i New York den 3 juni 2013. Sverige undertecknade då fördraget. Fördraget träder ikraft 90 dagar efter den 50:e ratifikationen.

Syftet med fördraget är att införa internationella normer på exportkontrollområdet samt att bredda den effektiva kontrollen över den internationella handeln med konventionella vapen väsentligt utöver de 50-tal stater som idag utövar sådan kontroll.

Parternas grundförpliktelse är att inrätta eller vidmakthålla ett nationellt system för kontroll av den internationella handeln med konventionella vapen, och att i nationella bedömningar beakta en rad faktorer såsom sanktionsbeslut och andra internationella förpliktelser, brott mot den internationella humanitära rätten och mänskliga rättigheter inklusive könsbetingat våld, konfliktrisker, terrorism, organiserad brottslighet och risken för avledning till den illegala marknaden. Såväl export, import, transitering och omlastning som förmedling faller under fördraget. Regler för innehav och handel på nationell nivå omfattas däremot inte. Fördragets materielförteckning täcker samtliga sju kategorier i FN:s vapenregister samt små och lätta vapen. Även ammunition samt reservdelar och komponenter täcks, men med vissa inskränkningar. Utöver grundförpliktelserna att kontrollera handeln och pröva enskilda ärenden innehåller fördraget förpliktelser om samarbete och informationsutbyte mellan statsparter och nationella kontrollsystem, statistikinsamling och rapportering, tvistlösning och internationellt genomförandestöd. Ett fristående sekretariat förutses stödja statspartssamarbetet. Fördraget saknar övernationella inslag. Ansvaret för kontroll och tillståndsprövning ligger entydigt på nationell nivå hos varje statspart.

I promemorian föreslås att Sverige ska ratificera FN:s vapenhandelsfördrag (ATT).

Fördraget representerar en minsta gemensam nämnare som såväl stora producerande länder som små importerande länder ska kunna uppfylla.

Mot bakgrund av att Sverige har en väl utvecklad exportkontroll för krigsmateriel görs bedömningen att ett tillträde till ATT inte fordrar någon ändring av svensk lag, men väl en ändring i tillståndsmyndighetens, Inspektionen för strategiska produkter, instruktion för att möjliggöra myndighetens bidrag till fullgörande av fördragets rapporteringsskyldigheter. Ett svenskt tillträde till fördraget och deltagande i statsparternas samarbete väntas till största delen kunna inrymmas i befintligt anslag för avgifter till internationella organisationer.

Remissyttranden har lämnats av följande instanser: Svea Hovrätt, Stockholms Tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Rikspolisstyrelsen, Folke Bernadotteakademien (FBA), Sida, Stiftelsen Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Kommerskollegium, Försvarmakten, Försvarets materielverk (FMV), Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB), Kustbevakningen, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Förvarsexportmyndigheten, Tullverket, Riksarkivet, Uppsala universitet (Institutionen för freds- och konfliktforskning), Amnesty International Sverige, Diakonia, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF), Kristna Fredsrörelsen, Parlamentarikerforum för Lätta Vapenfrågor, Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen, Svenska kyrkan, Svenska Röda Korset, Sveriges Kristna Råd, Transparency International (TI) Sverige, Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF), BAE Systems Bofors AB, BAE Systems Hägglunds AB, Nammo Vanäsverken AB, Thyssenkrupp Marine Systems AB (Kockums), Saab AB.

Riksdagens ombudsmän, International Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA), Rädda Barnen, Svenska FN-förbundet, Stockholms Handelskammare har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 mars 2014

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Bildt, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Borg, Adelsohn Liljeroth, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Ullenhag, Hatt, Ek, Löf, Enström, Arnholm

Föredragande: statsrådet Bildt

Regeringen beslutar proposition 2013/14:190 Sveriges tillträde till FN:s vapenhandelsfördrag